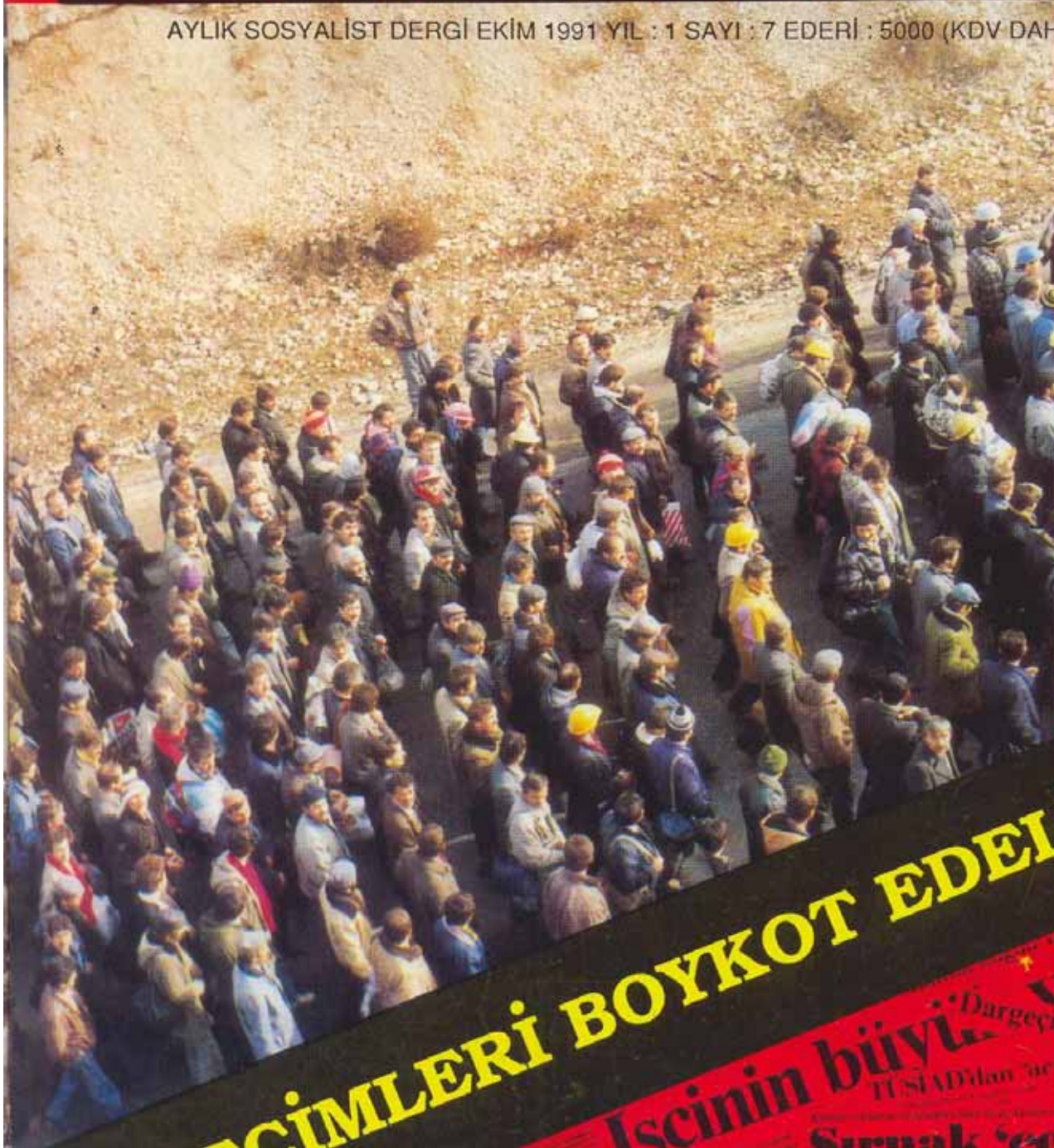

GENÇ YOLDAŞ
EKİNİ İSTEYİNİZ

DEVRİMCİ emek

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR HERŞEY EMEGİN OLACAK

AYLIK SOSYALİST DERGİ EKİM 1991 YIL : 1 SAYI : 7 EDERİ : 5000 (KDV DAHİLİ)

SEÇİMLERİ BOYKOT EDELİM!

İşçinin

İşçinin büyü

Şirnak cepi

İŞÇİ PEŞSOKAĞA ÇIL

vürü

a yasagi

İşçilerin partimiz yol

İşçileri kork

İşçilerin yürüdü

Sahibi:

Emek Yayıncılık Adına
Hüseyin DURMAZ

Genel Yayın Yönetmeni:

Mehmet R.GÜVENİLİR

Yazı İşleri Müdürü

Hüseyin DURMAZ

Abone Koşulları:

Yurtiçi Abone: 1 Yıllık 50.000
TL.

Yurtdışı Abone: 1 Yıllık 120
DM.

Hesap No:

İş Bankası Aksaray Şubesi / İST
Yılmaz Ekşi 963695 Hesap

Adres:

Graba Hüseyinağa Mahallesi
Nalinci Fevzi Sokak Emek İş
Hanı No:39 Kat:2
Fatih / İSTANBUL

Tel No:534 87 92

Baskı:

Aydınlar Matbaası

İÇİNDEKİLER

Sunu	1
Karşı Devrimlerin Kapitalizm Yolunda Ne Kadar Şansları Var?.....	2
Seçimler Bir Aldatmacadır İşçi Sınıfı, Emekçiler ve Kürt Halkı Bu Oyuna Gelmeyecektir.....	12
Seçimlerde Devrimci Tavrı ve Reformistler	18
Röportaj	26
Sınıf Mücadelesi	28
Kamu Çalışanları	34
Haber Mektup	36

Sunu,

Bu sayımızın "sunu" yazısına, geçen ay yaptığımız önemli bir hatayı düzelterek başlamak istiyoruz. Dergimizi yayına hazırlarken kavramları kullanmakta gösterdiğimiz bir dikkatsizlik önemli ideolojik-teorik yanlış anlamalara yol verecek nitelikte olduğu için hemen düzeltme gereğini duyuyoruz. Sözünü ettiğimiz, Sovyetler Birliği'nde 19 Ağustos'ta meydana gelen gelişmelerin, "sunu" yazısında "Darbe" olarak adlandırılmasıdır. "Darbe" kavramının kullanışı, gerçekte ne yayında çalışan bizlerin ne de görüşümüzü paylaşanların görüşünü, bakışını yansıtmamaktadır. Bu kavramın dikkatsizlik sonucu kullanıldığı, dergimizin Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeleri detaylı yorumlayan ve hepimizin düşüncelerini ifade eden orta sayfamızdaki "Sovyetler Birliği'nde Mücadele Devam Edecek" başlıklı yazımızdan da anlaşılabilir. Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin Sosyalizmi tahribattan kurtarmak için bulunduğu girişimi, bizler, hiçbir şekilde Sosyalizm düşmanlarının, reformistlerin, troçkistlerin ve burjuvazinin nitelendirdiği gibi nitelendirmiyoruz, "Darbe" kavramını reddediyoruz. Böyle olmakla birlikte "darbe" kavramını, olayların yoğun akıntısı içinde, bir dikkatsizlik sonucu dergimizin sayfalarına geçirmiş olduk.

Öte yandan yine benzer nedenlerle, Sovyetler Birliği'ndeki gelişmelerden ongun önce elimize geçen "Sosyalizm Üstün Gelecektir" başlıklı yazının, gelişmelerden önce yazıldığını belirten uyarı notunu unutmuş olmamız yanlış anlamalara yol verecek bir hatamız olarak ortaya çıktı. Yazı, gelişmelerden önce yazıldığı halde, gelişmelerden sonra yayınlanması ve gerekli uyarı notunun düşülmemesi, yazının gelişmelerden sonra yazıldığı imajını vermektedir.

Bu iki önemli hatamızdan ötürü tüm okurlardan özür diliyor, daha dikkatli ve titiz bir çalışmanın içinde olacağımızı belirtiyoruz.

Dergimizi, ilk defa ve deneme mahiyetinde dağıtımına vermiştik. Sonuçları, altıncı sayımızdan sonra alabildik ve oldukça sevindirici sonuçlar olduğunu gördük. Dergimiz, beklediğimizin üstünde bir ilgiyle karşılandı. Militan yayıncılık, faaliyetimizin ana düşüncesini oluşturuyor. Bu nedenle görüş ve düşüncelerimizi paylaşan tüm okurlarımızın bu ilgiyi daha da arttırma, dergimizi yaymak, dergimizi görünür biçimde ortaya koymayan bayileri kontrol edip uyararakla yükümlü olduklarını bir kez daha belirtmeden edemiyoruz.

Dergimizi daha geniş kitlelere ulaştırma çabasının yanında daha geniş kitlelerin sesi olması, tekelci kapitalizmin, faşizmin ve ulusal baskının her belirtisinin teşhirini sağlaması için daha çok çaba ve tekrar daha çok çabanın harcanması gerekiyor. En ufak bir olayın haber ve yorumunun dergimize ulaştırılması, bu olay Türkiye ve K.Kürdistan'ın neresinde olursa olsun çok önemlidir. Okurlarımızın yüksek duyarlılık ve devrimci uyanıklık isteyen bu görevlerini yerine getireceklerine inanıyoruz. Tembellik ve uyusukluğun hiçbir belirtisinin saflarımızda barınmasına izin vermemeliyiz.

Pratik ayrıştırıcıdır. Türkiye ve K.Kürdistan'ın pratiği hızlıdır ve hızla ayrıştırıyor. Çoğu zaman, devrimci çizgiyi tek başımıza temsil etmenin ağır ama onurlu yükünü taşımanın, uzun soluklu bir yolda, çoğu zaman tek başımıza yürümenin gerektiğini ve gerekeceğini biliyor, yaşıyoruz. Seçimlerde izlenecek politika bunun bir örneğini oluşturdu. Seçimlerde saflar, bir avuç komünist ve bir yığın oportünist-reformist topluluğu olarak belirgenleşti. Uzun bir dönem tek başına yürütmeyi göze alamayanlar komünist olamaz. Bu bilinçle yürüyoruz.

6. sayımızın toplatıldığını belirtmeden geçemiyoruz. Devletin savcuları dergimizi toplamaktan bıkmıyor. Bizde yazmaktan, düzeni teşhir etmekten, devrimci çizgimizde yürümekten... Herkes sınıfına karşı sorumludur, herkes sınıfına karşı görevlerini yerine getiriyor. Bize karşı olanların talihsizliği şudur ki; hiçbir zaman kazanamayacak bir sınıfın temsilciliğini, onun yaşamını uzatmak kavgasına soyunmuşlar... Oysa ki, gelecek proletaryanıdır, gelecek proletaryanın güçlü kollarıyla kurulacaktır.

Bilimin bu şaşmaz gücünü arkamızda, içimizde hissediyor, ona dayanıyoruz. Bu nedenledir ki bizi yıldırma çabalarının, toplatmaların, baskıların hiçbir zaman kalıcı, bizi yolumuzdan alıkoyucu etki yaratmayacağını biliyoruz. Bu gerçek "başkaları" tarafından da iyi bilinmelidir.

Teknik hatalardan daha çok arınmış daha güçlü bir sayımızda buluşmak dileğiyle...

KARŞI DEVRİMCİLERİN KAPİTALİZM YOLUNDA NE KADAR ŞANSLARI VAR

Şimdi yazacaklarımız, daha önce yazdıklarımızın devamı niteliğindedir. Bütün zamanların ve yüzyılımızın en etkin, sürükleyici ve en derin tarihsel hareketi olan sosyalizmin sorunlarının son derece karmaşık olduğunu ve bu sorunları bir-iki yazı ile anlatmanın güç olduğunu ve bunun, ancak, bir dizi araştırma ve yazı ile anlatabileceğini daha önce de belirttik. Bundan sonra da yüz milyonlarca insanın sosyalist deneyimini irdelemek için, sorun üzerine görüş belirtmeye devam edeceğiz. Yüz milyonlarca insanın bu büyük tarihi eylemi ve pratik toplumsal girişimi yüzeysel ve subjektif burjuva önyargılarla kavranamaz. Komünist devrimin ilk pratik örneklerini öz olarak kavramak için şu anda yönetimde bulunan karşı-devrimci küçük burjuva politik güçlerin söylediklerini de esas almayacağız. Nasıl ki, bir insan hakkında karar verebilmek için, o insanın, kendisi hakkında söylediklerine bakılmaz da yaptıklarına ve gelişme içine konumuna bakılırsa aynı şekilde bir toplum hakkında karar verebilmek için, geçici olarak, sözkonusu toplumun yönetimlerin de bulunanların, kendi dönemleri için söylediklerine bakılmaz; inceleyeceğimiz toplumu kendi diyalektiği içinde, belli bir tarihi gelişim içinde ele almak gerekiyor. Her türden oportünist-revizyonistler, troçkistler ve maocular neden, yüz milyonların pratik deneyimine subjektif yaklaşıyorlar. Bu görüş sahipleri, saçma bir teoriye sahip oldukları için mi, sosyalizm üzerine böylesi temelsiz görüş ortaya koyuyorlar. Bir teorinin doğru mu yanlış mı olduğunu belirlemek için onu teorik yolla ispatlamak boş bir çabadır, bir teorinin ve teorinin gücünün ispatı pratiktir ve hergün gözlerimizin önünde olup-biten olaylardır. Biz, proleter komünistler olarak, bu, duygusal ütöpik küçük burjuva

sosyalizm anlayışlarını hiç bir değer vermiyoruz. Toplumlar üzerine, bilimsel-diyalaktik yöntemlerle irdeleme yapacağız. Gerisine pek kulak asmıyoruz

KAPİTALİZMDEN KOMÜNİZME GEÇİŞ SÜRECİNİN GETİRDİĞİ SORUNLAR

Kapitalizmden komünizme geçisi sağlayan proletarya devrimlerinin nesnel koşulları, bu devrime öncülük eden sınıf ve partinin iradeleri dışında doğar. Kapitalizmden komünizme geçişte olduğu gibi, tüm toplumlardan bir üst toplum biçimine geçişte, eğer dönüştürülmesi gereken toplumun bağrında yeni toplumun maddi öncülleri ortaya çıkmamışsa, hiç bir subjektif çaba ile eski toplum yıkılmaz ve yeni toplum kurulamaz. Çünkü, her toplumun üretici güçleri daha önce kazanılmış bir güçtür, bu üretici güçleri geliştirecek ve kazanılmış olandan daha üstün bir iletişim biçimi ve kitlelere daha üstün bir toplum biçimi sağlayacak olan yeni üretim biçiminin maddi ön koşulları kendini göstermeden hiç bir devrimci sınıf, kazanılmış hakları bırakmayacak olan kitleleri peşinde sürükleyemez. Bu anlamda şimdiye kadar şu iddia ileri sürülmüştür: kapitalizm tamamen olgunlaşmadan ve kapitalizmin bağrında sosyalizmin öncülleri tamamen belirgin olarak ortaya çıkmadan proletarya devrimi zafere ulaşamaz. Gene bu görüşe göre, proletarya politik iktidarı ele geçirse bile toplumu sosyalizme dönüştüremez. Bu savı ileri sürenler, Ekim Devrimini de bu çerçevede olgunlaşmadan gerçekleşmiş bir devrim olarak görürler. Ve sonuç olarak da, bugün sosyalizmin başına gelen tüm felaketlerin temelinde sözünü ettikleri nedenlerin yattığını söylüyorlar. Esasında bu savlar yeni değil, aynı

savlar Lenin zamanında da ortaya atıldı. Ekim Devrimi yıllarında Kautski, sovyetler bütün iktidarı devralmamalıdır derken bunu kastediyordu. O zaman Lenin tarafından yanıtlanan bu görüşler yeniden karşımıza çıkınca LENİNİSTLER olarak yeniden yanıtlanmamız gerekiyor. Sosyalizmin yaklaşık 70 yıllık pratiğini gördükten sonra çok rahat bir biçimde şunu söyleyebiliriz: Sovyet proletaryası, Ekim Devrimi girişimi ile dünya da büyük bir tarihsel hareketi başlatmış ve önderlik etmiştir. Daha sonra sosyalizmin bir sistem durumuna gelmesi ile çürüyen kapitalizmin yıkılışı ve sosyalizmin kuruluşu daha da hızlanmıştır. Proletaryanın devrimci zoru burada yeni toplumun doğumunu hızlandırıcı bir ebe rolü oynamıştır. Hiç bir yeni toplum biçiminin, eski toplumun bağrında tamamen olgunlaşması beklenmez. Burjuvazi kapitalizm eski feodal toplumun bağrında tamamen olgunlaşmadan kendi zoru ile yeni toplumu doğurtmuştur. Geçen yüzyıllarda Avrupada girişilen burjuva devrimleri, yeni toplumun oluşunu hızlandıran devrimler olmuşlardır. Ekim devrimi de kapitalizmin yıkılması ve yeni toplum olan sosyalizmin kurulması için devrimci bir rol oynamıştır. Ekim Devrimi, yeni bir çağ başlatmakla kalmamış aynı zamanda başlattığı yeni tarihi girişim ile kapitalizmin dünya bunalımını da başlatmıştır. Ekim Devrimi, bir daha düzelmeyecek biçimde kapitalizmin dünya çapındaki pazar birliğini ortadan kaldırmıştır. Kapitalizmin dünya bunalımı koşullarında daha sonra Avrupada ve dünyada pek çok devrimci ayaklanma meydana gelmiş ve bir dizi ülke sosyalizme yönelmiştir. Yani, Ekim Devrimi kapitalizm tamamen olgunlaşmadan ve "zamansız" gerçekleşme bir yana tarihi evrimi işte böyle hızlandırmıştır. Kaldiki Ekim devrimini "zamansız" bulanlar eğer emperyalizmi kapamışlarsa, bu iddialarının ne kadar temelsiz olduğunu görecekler. Çünkü, tekellilik, emperyalizm, kapitalizmin sosyalizm için tamamen olgun duruma gelmesi demektir. Tekelci kapitalizmi, sosyalizmin arifesi olduğu neredeyse yüzyıldır söyleniyor. Tam bir yüzyıl boyunca söylenen ve gösterilen bu bilimsel doğrudan şimdiye kadar hiçbirşey öğrenmemişse-

Ekim devrimi kapitalizmin yıkılması ve yeni toplum olan sosyalizmin kurulması için devrimci bir rol oynamıştır. Ekim devrimi yeni bir çağ başlatmakla kalmamış aynı zamanda başlattığı yeni tarihi girişim ile kapitalizmin dünya bunalımını da başlatmıştır. Ekim devrimi, bir daha düzelmeyecek biçimde kapitalizmin dünya çapındaki pazar birliğini ortadan kaldırmıştır. Kapitalizmin dünya çapındaki bunalımı koşullarında daha sonra Avrupada ve dünyada pek çok devrimci ayaklanma meydana gelmiş ve bir dizi ülke sosyalizme yönelmiştir.

niz ve bundan sonra da hiç birşey öğrenemezsiniz. Yüzmilyonlarca kitlenin büyük tarihi girişimine, sosyalizmin zengin pratiğine rağmen kalkıp, Ekim devriminin "zamansız" olduğunu söylemek için tam anlamıyla burjuva safta olmak gerekir.

Sosyalizmin, Sovyetler Birliğindeki pratiğinin kendisi, sosyalist üretim biçiminin ve bu üretim biçimi üzerine oturan sosyalist toplumun, kapitalizmden üstün olduğunun ispatı olmuştur. İlk defa bir geri ülke, başkalarını sömürmeden ve tamamen kendi üretici güçlerinin çabası ile dünyanın güçlü bir ülkesi haline gelmiştir. Bu nasıl oldu. Bu, tamamen sosyalizm sayesinde olmuştur. Sosyalizmin insanlığa getirdiği büyük ilerleme bir yana dünyadaki tüm ezilen halklara ve proletaryaya kurtuluş yolunu göstermesi açısından bile büyük bir tarihi girişimdir. Sosyalist ülkeler, sömürücü, baskıcı burjuva sınıf olmadan insanların yaşayabileceğini ve gelişmenin burjuvazisiz daha hızlı olabileceğini göstermiştir. Bugün, uluslararası proletarya sosyalizme geçişin zengin taktiklerine, sosyalizmin kuruluş birikimine ve sosyalizmi geliştirmenin olağanüstü çabalarının deneyimine sahiptir. Bugün, proleterya, kapitalizmin hakkından gelebilecek taktik, örgütlenme, ekonomik kuruculuk birikimi ve bü-

yük bilgi birikimine sahiptir.

Sovyetler Birliği, Doğu Avrupa, Çin, Küba ve diğer sosyalist ülkelerde, sosyalizmin çeşitli düzeylerde kuruluşu bir şeyi kesin olarak ispatladı: içerde sosyalist üretim biçimi, eski toplumun üretim biçimi karşısında üstünlük sağlamıştır. Üretim araçlarının ortak mülkiyetinin kurulması, eski toplumun üretim araçlarının özel mülkiyetini yitirdiğinin pratik ispatıdır. Ekonomi-politik bilgisi olan herkes bilir ki, üretim araçlarının özel mülkiyetine son vermeden, bu araçların ortaklaşa mülkiyeti kurulamaz. Yani, bu ülkelerde ulaşılan düzey, bilfiil eski mülkiyet biçiminin eleştirisi anlamına gelir. Eğer proletarya, üretici güçleri sosyalizm altında geliştirmemiş olsaydı bir gün bile iktidarda kalamazdı. Yeni toplumun ortaya çıkışı ve on yıllar boyu yaşaması eski toplum biçimi karşısında kesin bir üstünlüktür. Marksist teori, pratikte doğrulanmıştır.

Peki içerde, eski toplum karşısında üstünlük sağlama sosyalizmin, yıkılan eski toplumun tüm etkilerinden kurtulması anlamına mı geliyor. Sosyalizmin, bağrında doğduğu eski toplumun tüm izlerinden kurtulamayacağını Marks, daha henüz sosyalizmin pratiği yokken, teorik olarak gösterdi. Marks Lasalle'cilerle tartışırken konu üzerine görüşlerini açıklamıştır:

"burada, karşılaştığımız şey, kendine özgü olan temeller üzerinde gelişmiş olan bir komünist toplum değildir, tersine, kapitalist toplumdan çıkıp geldiği biçimiyle bir komünist toplumdur: dolayısıyla, iktisadi, manevi, entelektüel, bütün bakımlardan, bağrında çıktığı eski toplumun damgasını hala taşıyan bir toplumdur."

Sosyalist toplum adını verdiğimiz bu toplumsal evre Marksın teorik olarak açıkladığı gibi her bakımdan eski toplumun izlerini üzerinde taşır. Komünist toplum bir bütündür. Sosyalizm, bu toplu-

mun ilk evresidir. Proletarya, sosyalizm evresinde, komünist üst evrenin maddi ve teknik temellerini hazırlar. Komünist toplum, bu kendi ilk evresinde, kendi esas temellerine sahip olur. Bu açıdan sosyalizm evresinde, sosyalizmin olgunlaşması ve yaşaması bir üst evreye geçişte temel bir rol oynar.

Bilindiği gibi Marks komünist toplumun kuruluşu üzerine teorik görüşleri kapitalizmin en yüksek oranda geliştirdiği modern avrupalı gözönünde bulundurarak belirlemiştir. Tarihi koşulların değişmesi ve proleter devrimlerin kapitalizmin anavatanla-

**İleriye gitme ile geriye dönüş;
İlerici - Devrimci güçler ile,
gerici küçük burjuva güçler
arasında mücadele kıyasıyla
bir biçimde devam ediyor.
Yüz milyonlarca insanın
gerçekleştirdiği şeyleri bir
çirpıda ortadan kaldırmak
kolay olmayacaktır.**

**Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa
daki insanlar sosyalizmi
kendi istekleri ile kurdular.
Sosyalizm buralarda bir toplumsal
olgu oldu.**

rında değil de, ekonomik bakımdan geri olan doğuda yapılması ve ilk sosyalizm pratiğinin buralarda ortaya çıkması yeni durumlar ortaya çıkarmıştır. Bir kere, sosyalizm ekonomik olarak gelişmiş alanlarda gerçekleşmediği için, diğer ülke halkları kendiliğinden sosyalizmin bu örneklerini izlememişlerdir. Sosyalizmin ilk örneği yaşamak için uzun bir savaş vermek zorunda kalmıştır. Güçlü bir emperyalizmin varlığı, sosyalizmin kendi yolunda gelişmesinde pek çok engeller çı-

kartmıştır. Emperyalizm, sıcak savaş, ekonomik ambargo ve soğuk savaş yolları ile sosyalizmin yaygınlaşması ve gelişmesini önlemeye çalışmıştır. Sosyalizm, içerde, eski toplum karşısında üstünlüğünü ispatlamış ancak, dış dünya da güçlü ekonomik zenginliği olan kapitalizm karşısında üstünlüğünü ispatlamak için ekonomik yoldan çok şey yapması gerekiyordu. Bu alandaki mücadele uzun yıllar devam etti. Kapitalizm, içerde tasfiye edilmişti ancak, kapitalizmin kendisi, sosyalizmin dışında yaşamaya devam etti. İşte, sosyalizmin, güçlü bir kapitalist sistemle aynı dünyada yaşama zorunluluğu ve bunun getirdiği sorunlar pratik olarak ortaya çıktı. Şimdi, pratikte ortaya çıkan sorunları teorik olarak açıklamamız gerekiyor.

Bu açıdan "geriye dönüş" sorununu açıklama-

mız gerekiyor. Sosyalizmin, komünist toplumun ilk evresi olduğunu ve bu evrede toplumun, bağrında çıktığı eski kapitalist toplumun izlerini ekonomik, manevi, entellektüel her yönden üzerinde taşıdığını biliyoruz. Bunun yanında sosyalizmin, varlığını sürdüren, güçlü bir emperyalist sistemin sürekli baskısı altında bulunduğunu da biliyoruz. Bu koşullar da "geriye dönüş" olanağı var mıdır? Bu soruya teorik olarak evet demek mümkün. Pratik olarak da bu yöne doğru açılan ülkelerin durumuna bakarak göreceğiz. Teorik olarak mümkündür diyoruz. Eğer teorimiz bir maddi temelden hareket ediyorsa ve bilimselse, teorik olarak açıkladığımız bir şeyin nesnel temelleri var demektir. Lenin, kendi döneminde sosyalizmden geriye, kapitalizme dönüşün olanaklı olduğunu belirtmiştir. Eski toplumun izlerini üzerinden tamamen atamamış olan bir toplumun, kendi içinde eski toplumu yaşatması mümkündür. Unutmamak gerekir ki, eski, bir süre daha yeni içinde tutunur ve yaşar. Sınıfları

kaldırmanın ekonomik temelleri tamamen ortadan kaldırılmadan eskiye dönüş koşulları tamamen ortadan kaldırılmadan, geriye dönüş mümkündür. Geriye dönüş şu durumlara bağlıdır: 1- Kapitalizmin, emperyalizmin, sosyalizmi dışardan hem zor yoluyla ve hem de ekonomik gücü ile yıkması: 2- İçerde, sosyalizmin, izlerinden kurtulamadığı eski topluma üstünlüğünü gösterememesi: 3- dışarda emperyalizmin ve içerde de eski toplumun güçlerinin birleşip, sosyalizmin gelişimini bozması. Buna, sosyalizmin tüm bu baskıların tehdidi altında kendi üretici güçlerini geliştiremeyip, yozlaşmaya başlamasını da eklemek gerekir. Şimdiye kadar tüm etkenler kullanıldı ve sosyalizmin gelişmesinin önü kesilmeye çalışıldı. İç koşulları, dış koşullardan tamamen bağımsız saymamak gerekir. Daha önceki sayımızda içerde bunun ekonomik, politik ve entelektüel yönlerinin açıkladık. İşçi sınıfının, pasif duruma düşmesi, anti-sosyalistlerin partinin içerisinde önemli konumda bulunmaları ve iktidar aygıtlarındaki yozlaşma ve buraların anti-sosyalistlerin birer mevzisi durumuna gelmesi ve önemli politik konum elde eden karşı-devrimcilerle, emperyalizm birlikte bir çaba ile geriye dönüşü hızlandırabilirler. Biz, şimdiye kadar geriye dönüldüğüne dair her hangi bir şey söylemedik. Sadece, önemli politik konumları ele geçiren ve emperyalizmle birleşen anti-sosyalistlerin bu yönde çabalarının olduğunu söyledik. Bunun dışında hiç kimse kalkıp da bu ülkelerin kapitalist olduğunu henüz ispatlayabilmiş değildir. Bu konuda ile sürülen düşünceler var ama "şeylerle düşünceleri birbirine karıştırmak gerekir." Her zaman şeylerle düşünceler arasında bir uyum olmaz. Düşüncenin, gerçek durumu yansıtmadığı ve gerçek durumla çeliştiği zamanlar, hiç de az değildir. Bilindiği gibi, Çin'in kendi ülkesinde emperyalizmin yatırım yapmasına izin vermesi karşısında hemen Çin kapitalist ilan edildi. Oysa, görüyoruz arada yıllar geçti, Çin sosyalizm yolunda ilerlemeye devam ediyor. Çin'de sosyalizm güçleri politik üst yapıda egemenler ve orda üretim araçlarının ortak mülkiyeti var. Orada da sosyalizmin güçlükleri var. Ancak, sosyalizm ora

da da bir olgudur ve bu olgu öyle bir çırpıda ortadan kaldırılamaz.

Sovyetler Birliğinde ve Doğu Avrupa ülkelerinde politik yönetimi ele geçiren ve belli bir kitle desteği olan karşı-devrimciler, ellerindeki politik olanakları kullanıp, istedikleri biçimde toplumu kapitalizme sokabilirler mi? Bu, eğer o kadar kolay olsaydı çoktan gerçekleşirdi. İleriye gitme ile geriye dönüş; ilerici-devrimci güçlerle, gerici küçük burjuva güçler arasında mücadele kıyasıya bir biçimde devam ediyor. Yüzmilyonlarca insanın gerçekleştirdiği şeyleri bir çırpıda ortadan kaldırmak kolay olmayacaktır. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupadaki insanlar sosyalizmi kendi istekleri ile kurdular. Sosyalizm buralarda bir toplumsal olgu oldu. Bu olguyu yıkmak pek öyle kolay değildir. Bugünkü gelişmelerin ışığında yeniden Marksın sorduğu ve yanıtlandığı şu sorulara dönüyoruz:

"İnsanlar kendileri için şu ya da bu biçimde bir toplum seçmekte özgür müdürler? Asla..."

Marks, bunu yanıtlıyor:

"İnsanlar kendi üretici güçlerini ki tüm kendi tarihlerinin temelidir- seçmekte özgür olmadıklarını

eklemek gereksiz, çünkü her üretici güç, daha önceki eylemlerin ürünü edinilmiş bir güçtür."(2) Sosyalizmin üretici güçleri de daha önceki eylemin ürünü olan güçlerdir. Hiç şüphesiz insanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar. Ancak, insanlar kendi tarihlerini, bir önceki kuşağın kazandığı şeylerin gerisine giderek yapamazlar. İnsanlar, eylemlerini belirli tarihi koşullar altında yaparlar. Bu açıdan, insanlar, her hangi bir toplumu seçmekte özgür değildirler. Doğu Avrupada insanlar istedikleri toplumu seçmekte özgür müdürler? Tamamen özgür değildirler. Bu, birileri engellediği için değildir. İnsanlar, sosyalizmin kazanılmış üretici güçlerinden kolay vazgeçmeyecekleri için böyledir.

Burada özel mülkiyete yönelişi nasıl açıklamak gerekiyor. Özel mülkiyete yöneliş, toplumun sosyalizm yolundan uzaklaştırılması için gerçekleştirilmeye çalışılıyor. Özel mülkiyet, toplumun komünizm yolunda ilerlemesinin önünde büyük bir engeldir. Özel mülkiyetle komünizme değil, olsa olsa kapitalizme gidilir. Özel mülkiyet her koşulda kapitalizmi doğurmaz. Özel mülkiyet tarihi gelişimi içinde, belli gelişme koşullarında kapitalizme dönüştü. Kapitalizmin, özel mülkiyetin temeli üzerinde doğduğunu biliyoruz. Ancak ekonomi-politiği bilen herkes, kendi emeğine dayanan mülkiyetle başkalarının emeğinin ürünü olan özel mülkiyet arasında temel farklılık olduğunu bilir. Üreticinin kendi emeğine dayanan özel mülkiyeti, tarihin uzun zamanından beri vardı. Kapitalist özel mülkiyet daha sonra ortaya çıktı. Kapitalist özel mülkiyetin temel koşulu, başkalarının emeğinin ürünü olmasıdır. Kapitalist özel mülkiyet ücretli emeğin kullanımı sonucu gerçekleşmiştir. Ücretli emek, kapitalizmin koşuludur. Bu koşul olmadan özel mülkiyet, kapitalizme dönüşmez. Özel mülkiyet, meta ekonomisi koşulların da kapitalist mülkiyete dönüşür. Kaldı ki mülkiyet biçimi bir üretim tarzının hukuki ifadesidir. Doğrusu Marks'ın kullandığı üretim tarzı ifadesidir. Bir toplumun üretim biçimi ne ise, mülkiyet biçimi de buna denk düşer. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki üretim biçiminin bir "kapitalist üretim biçimi" olduğu ortaya konmadan her

"...Maddeci tarih görüşüne göre, tarihin belirleyici etkeni, nihai kademedeki gerçek hayatın üretimi ve yeniden üretimidir. Ne Marks, ne de ben, bunun ötesinde bir şey söylemedik. Bundan sonra biri kalkar da bu önermeyi, iktisadi etken tek belirleyici etkendir delirtecek kadar işkence ederse, onu, boş, soyut saçma bir cümle haline getirir..".

Engels

hangi bir "geriye dönüşten" sözedilemez.

Stalin'den de biliyoruz ki bazı hallerde özel mülkiyet, sosyalizme hizmet eder. Sosyalizmin uzun dönem, küçük meta ekonomisi ile birlikte yaşadığını, büyük kollektif sosyalist ekonominin, süreç içinde küçük meta ekonomisini yutacağı bir gerçeklik olarak ortaya çıktı. Büyük mülkiyetin ortadan kaldırdığı küçük meta ekonomisini geri getirmek istemekle anti-sosyalistler, olsa olsa tarihin çarkını geriye çevirmeye çalışan birer gerici konumuna düşmüşlerdir. Burada esas üzerinde durulması gereken önemli nokta şudur: Doğu avrupadaki küçük mülkiyet giderek, dışardaki kapitalist ekonominin bir parçası haline gelirse işte o zaman, küçük mülkiyet kapitalizmi doğuracaktır. Bu tehlike vardır ve küçümsenmemeli. Pratikte, özel mülkiyete yönelik tamamen gerçekleşti mi? Özel mülkiyet kararının, kitlelerin direnişi ile karşılaştığını herkes biliyor. Üretim araçlarının ortaklaşa kullanımından, üretim araçların özel mülkiyetine dönüşün pek öyle kolay olmayacağını söyledik. Özel mülkiyet yanlılarının işi epey zor, hem de çok zor. Bu yolun zor olduğunu bilen kapitalizm yanlıları, bu sefer büyük ekonomik işletmeleri, emperyalist tekellere satma yoluna başvuruyorlar. Bu alanda belli ilerleme kaydedildi. Çin'de daha önce gerçekleşti buna rağmen, bu üretim tarzını bir bütün olarak bozamıyor. Üretim tarzı sosyalist olduğu ve toplum, sosyalist üretici güçlerden vazgeçmediği sürece, emperyalist sermaye yatırımı sınırlı olanaklara sahip olur. Emperyalist sermaye, kapitalist ülkelerde oynadığı rolü buralarda oynayamaz. Hiç kimse uzun süredir bu yolda giren Valesa kadar zor durumda değil.

Bunlarla neyi ispatlamaya çalışıyoruz. İspatlamaya çalıştığımız şey, bir üretim biçiminin niteliği değişmediği ve ondan daha üstün bir üretim biçiminin onun yerini almadığı sürece insanlar kazanılmış üretici güçlerinden vazgeçmeyeceklerdir. Çünkü, temel çıkmazları kapitalizme dönmek olan küçük burjuva gericilerinin kapitalizm yolunda ne kadar şansları olduğunu göstermemiz gerekiyor. Bu açıdan politik yapının durumunu ve ekonomik yapı ile ilişkisini açıklığa kavuşturmalıyız.

Ekim Devriminin bir dünya devrimine doğru büyümediği görüşü boş bir iddiadır. Gelişmeler tamamen bu yöndedir. Arada bir fark var. O da troçkistler, dünya devrimini bir tek büyük eylem olarak görürler, Marksistler ise dünya devrimini bir dizi ülkede gerçekleşen ve gerçekleşecek olan devrimler olarak görürler. Dünya devriminin bir eylem değil de bir dizi eylem sonucu gerçekleşmesinin nesnel temelleri kapitalizmin eşitsiz gelişim yasasıdır. Bilindiği gibi Ekonomik ve politik gelişimin eşitsizliği kapitalizmin mutlak bir yasasıdır.

EKONOMİK GÜCÜN VE POLİTİK GÜCÜN KARŞILIKLI İLİŞKİSİ

Sosyalizm düşmanları, sovyetler birliği ve doğu avrupa ülkelerinde önemli politik mevzileri ellerinde bulunduruyorlar. Sosyalizm düşmanlarının bu ülkelerde "iktidarda" olduğunu söylüyoruz. Burada "iktidar" kavramını en dar anlamında kullanıyoruz. Kelimenin en tam anlamıyla, anti-sosyalistler iktidar değililer. Karşı-devrimciler henüz iktidarın tüm organlarını ele geçiremediler. Bu yönde de çabaları devam ediyor, ama henüz istedikleri sonucu alamadılar. Gerici güçler daha çok hükümet alanını kontrol ediyorlar. Oysaki, politik iktidarın tek organı hükümet değildir. Özellikle kızıl ordu önemli bir güçtür. Anti-sosyalistler orduyu tam anlamıyla yanlarına çekemediler. Bu alanda mücadele devam ediyor. Diğer merkezi ve yerel iktidar organlarında komünistler, işçiler önemli konumlara sahipler. Politik üst yapıda mücadele sona ermedi, tersine daha sertleşerek devam edecektir. Sovyetler Birliğindeki 19 Ağustos hareketi bunun böyle olduğunu gösteriyor. Çekoslavakya devlet başkanı V.

Havel, daha önce yaptığı açıklamada yarınlarda ne-ler olacağını bilmediğini açıklarken bu gerçeğin altını çizmişti. Gene Polanyanın "lideri" Valesa, eğer sözverdiği işleri yapamazsa, konumunun uzun sürmeyeceğini belirtirken gene hep aynı durumu belirtiyordu. Karşı-devrimcilerle, komünist güçler arasındaki mücadelede, gericiler belirli bir insiyatif ele geçirdiler. Bu insiyatif ise sınırlıdır. Politik alanda komünistlerle gerici güçler arasında mücadele epey sert geçecektir.

Bir an, karşı-devrimcilerin tüm politik gücü ellerinde bulundurduklarını düşünelim. Bu koşullarda bile onların şanslarının ne kadar olduğunu bilmez gerekiyor. Bütün olasılıkları gözönünde bulundurmalıyız. Materyalist tarih anlayışından hareket edecek olursak, ekonomik durumun, politik durumu belirlediğini göreceğiz. Eğer, politik güç ekonomik duruma ters düşerse, o zaman arada bir çatışma çıkar ve son çözümlemede ekonomik durum (maddi yaşamın üretimi ve yeniden üretimi) belirleyici olur. Bu, şu anlama gelmez: politik güç ekonomik güç karşısında pasiftir. Kesinlikle hayır. Politik üst yapı, alt yapı karşısında pasif değildir. Politik kurumlar, alt yapı kurumları üzerinde etkide bulunurlar. Hele bu toplum, kapitalizmden komünizme geçişte, komünizmin ilk evresi olan sosyalizm ise durum şöyledir; Politik üst yapı, alt yapı, karşısında son derece aktiftir. Çünkü, emeğin yeniden örgütlenmesi, politik üst yapı eliyle gerçekleşiyor. Burada politik yapıdaki bir bozulma ve sapma alt yapıyı ve ekonomiyi olumsuz yönden etkiler. Politik yapıyı ekonomik alt yapı karşısında edilgen olarak görmek büyük bir yanılğı olur. Ekonomik durumla bunun politik durumu arasındaki ilişkiyi ele alırken Engels bir yanışı daha sonra düzeltmiştir:

"...Maddeci tarih görüşüne göre, tarihin belirleyici etkene, nihai kadamede gerçek hayatın üretimi ve yeniden üretimidir. Ne Marks, ne de ben, bunun ötesinde bir şey söylemedik. Bundan sonra biri kalkar da, bu önermeye, iktisadi etken tek belirleyeci etkindir dedirtecek kadar işkence ederse onu, boş, soyut saçma bir cümle haline getirir..."(3)

Engels aynı yazısında politik yapının tarihin akışı üzerinde nasıl etkide bulunduğunu net biçimde açıklıyor. Sovyetler Birliği ve diğerlerinde politik üst yapıyı ele geçirenler, ellerindeki politik gücü, tarihin akışı yönünde değil de, tersi yönde kullanıyorlar. Karşı-devrimciler, tarihin akışının kapitalizm yönünde olması için bütün aktifliği ile sahnedeler. Onlar, karşı-devrimci eylemlerini derinleştiren tarihi geliş-

mi ve ekonomik durumla politik durumun ilişkisini unutuyorlar. Son çözümlemede belirleyici etken, maddi yaşamın üretimi ve yeniden üretimidir. Tarihin bu gerçek gelişimine rağmen, sosyalizm düşmanları sosyalist ekonomiyi tahrip etmek için bütün güçlerini harekete geçirmiş durumdadır. Bu durumda devlet gücü ekonomi karşısında hangi yönde etkide bulunur. Bu sorunu Engelsin saptamaları ile göstere-

lim: "Devlet iktidarının iktisadi gelişim üzerindeki etkisi üç türlü olabilir. Aynı yönde etki edebilir, o zaman her şey daha hızlı yürür; iktisadi gelişimin aksi yönünde etki edebilir ve günümüzde bütün büyük halklarda olduğu gibi belli bir zaman içinde iflas eder; ya da, iktisadi gelişmeye bazı yolları kapayıp bazılarını açabilir- netice itibariyle bu durum, daha öncekilerin ikisinden birine irca olur. Ama açıktır ki, ikinci ve üçüncü durumlarda siyasi iktidar, iktisadi gelişime büyük zürür verebilir ve yığınla malzeme ve kuvvetin israfına yolaçabilir."(4)

Doğu Avrupa ülkelerinde Engelsin ikinci ve üçüncü şıkta belirttiği durumla karşı karşıyayız. Politik iktidar buralarda, ekonomik evrimin tersi yönünde kullanılıyor. Bunun sonucu şu an ekonominin pek çok malzemesi ve büyük bir güç tahrip ediliyor, yokediliyor. Sonuçta, toplumun ekonomik gelişimi yönünde kullanılmayıp, bu gelişimin tersi yönünde kullanıldığı için politik iktidar, iflas etmeye mahkumdur. Bundan komünist niteliğimizden emin olduğumuz kadar eminiz. Sosyalizm düşmanlarının iktidarlarının iflas etmesine kadar, sosyalist ekonomi büyük bir tahribata uğrayacak ve bozulmuş olacaktır. Kitleler, tarihin bir dersini, büyük bir güç kaybını ödeyerek tekrar öğreneceklerdir.

Gördüğümüz gibi, karşı-devrimcilerin politik gücü kullanılarak, geriye dönüş yolunda çok fazla şansları yoktur. Tarihin ileriye doğru gelişimine karşı çıkan gerici güçlerin trajik sonlarını hep birlikte göreceğiz.

İÇİNDE GEÇMEKTE OLDUĞUMUZ DÜNYA KOŞULLARI AÇISINDAN...

Sosyalist ülkelerde iktidara gelen gerici küçük burjuvalar, bugünkü uluslararası koşullardan yararlanıyorlar. ABD'nin nükleer silahların indirimini politik ve toplumsal koşullardaki değişikliğe bağlaması şartı, sosyalizm düşmanlarına büyük bir olanak verdi. Anti-sosyalistler ortaya çıkan bu durumdan yararlanmamazlık edemezlerdi. Çünkü, bu tarihi fırsat ellerine her zaman geçmez. Bunun için olayları hızla tırmandırıyorlar. Uluslararası koşullar sık sık değişmiştir ve bundan sonra da böyle olacaktır. Silahsızlanma görüşmeleri beraberinde yeni sorunları da getiriyor. Herkesçe bilinen ikinci

Dünya Savaşı koşullarının bir anlaşması olan "YALTA ANLAŞMASI" nın koşulları değişiyor. Sovyetler, kendi askerlerini doğu avrupadan çekti. Doğu Avrupa ülkeleri kendi başlarına hareket ediyorlar. Oysa ki anlaşmanın diğer yönü ABD ile ilgilidir. ABD, ikinci dünya savaşı sonrası elde ettiği konumu sürdürmek için zorlanıyor. Almanya ve Japonya halen ABD'nin askeri egemenliği altında bulunuyorlar. Bu iki ülke, ABD'nin yıllardır uyguladığı politika gereği istedikleri biçimde hareket edemiyorlar. Her iki ülke, bunu Körfez savaşı sonucunda daha iyi gördüler. ABD, Körfezde istediği gibi at koşturmuşken bu iki ülke ise ABD atlarının seyisliğini yapıyorlardı. Onlar bu durumdan uzun süredir rahatsızlar. Zaten, bu ülke kamuoylarında, ABD'ye karşı giderek büyüyen bir tepki var. Birleşmiş Almanya ve Ekonomik olarak güçlenmiş Japonya ABD'nin egemenliğine daha ne kadar ses çıkarmayacaklar? Bugün öyle bir noktaya gelinmiştir ki, her iki ülke de ABD egemenliğinden kurtulmak için daha fazla beklemeyeceklerdir. Şimdi koşullar ABD'nin daha fazla eski konumunu sürdürmesine uygun olmaktan uzaklaşıyor. Almanya, Sovyetlerin de

desteğini alarak "bağımsız" konuma gelmek istiyor. Bunu Japonya izleyecektir. Bu durum, uluslararası ilişkilerde muazzam bir değişiklik anlamına gelir. Hem emperyalist güç merkezleri arası ilişki değişecek ve hem de aralarındaki çelişkiler daha da keskinleşecek. Şimdiye kadar, sosyalizmin varlığından ötürü birbiri ile savaşmayan emperyalist devler arası çelişki, sosyalizmin geçici durumundan ötürü daha da artacaktır. Uluslararası sürtüşmeler gündemdedir.

Emperyalistlerarası çelişki ve sürtüşmelerin neler getireceğini tam bilemiyoruz. Ancak, yeni yöneliş kapitalizmin dünya çapında sarsılmasını getirecektir, hem sosyalizm güçleri ve hem de uluslararası proleter hareket ve halkların kurtuluş mücadelesi bu durumdan yararlanacaktır. İşin diğer önemli yanı, bugün ki uluslararası "geçici" durumdan yararlanan sosyalizm düşmanları, önümüzdeki dönemde bunu bulamayacaklardır. Uluslararası koşulların değişmesi ve emperyalistlerarası çelişki ve sürtüşmelerin artması koşulları açısından da bakınca, sosyalizmi yıkıp, yerine kapitalizmi getirmek isteyen anti-komünistlerin fazla şansları yoktur.

SOSYALİZMİN SORUNLARI ÜSTÜNE YANLIŞ GÖRÜŞLER

Sosyalizmin sorunları üstüne ortaya konan iki yanlı görüş üstünde durmak istiyoruz. Bunlardan ilki, sosyalizm koşullarında bürokrasi olmayacağı görüşüdür. Diğer de, Ekim Devriminin dünya devrimine "büyüyememesi" görüşüdür. Sosyalizm koşullarında bürokrasi sorunu: sosyalistler, kapitalist toplumda, toplumdaki tamamen uzaklaşan ve toplumun üstünde bir güç olan bürokrasiyi ortadan kaldırmak için epey düşünmüşlerdir. Sonuçta ortaya çeşitli önermeler çıktı. Bunlardan bilimsel sosyalizm, bürokrasinin tamamen kalkmasının devletin işlerini tamamlamasına bağlı olduğu belirtmiştir. Proleter sosyalizm, Sosyalizm altında memurlar denen "özel görevliler" topluluğunun yozlaşmaması ve proleteryanın emrinde çalışması için belli tedbirler getirir. Bunlardan biri, seçilen memurların, kitle tarafından geri çağırılma olanağının sağlanması, ötekisi de bu memurların ekonomik ayrıcalığa sahip olmasınlar diye getirilen ekonomik tedbir: Bir memurun aldığı paranın, en uzman işçisinin aldığı ücreti geçmemesidir. Diğer bir önlem de proleter iktidarın, memurlar üzerinde sıkı kontrol sağlamasıdır. Tüm bu önlemler, devletin bürokratik yozlaşma içine düşmesini önleyici önlemlerdir. Sosyalist ülkelerin kiminde bu ilkeler titizlikle uygulanmamış ve süreç içinde devlet içinde bir yozlaşma baş göstermiştir. Eğer ders çıkaracaksak, bir yozlaşmanın olmaması için proleter politik ayrılıkların sıkı kontrolü elden bırakmaması gerektiği yönünde ve ulaşılan ilkelerin sıkı sıkıya uygulanması yönünde olmalıdır. Yoksa kimilerince ileri sürüldüğü gibi, sosyalizm altında bürokrasi olmaz demek yanlıştır. Memurlar denen "özel görevliler" topluluğu devlet devam ettiği ve tüm kamu işlerinin birer basit iş haline gelmediği sürece varolacaklardır. Bu koşullar olmadan özel görevliler denen memurları ortadan kaldırmak demek, pek çok idari işin ortada kalması demektir. Evet, memurların ve tüm özel görevli topluluklarının olmadıkları bir dönem vardır. Bu dönem, devletin sönmeye yüz tuttuğu ve kamu işlerinin kitlelerce yerine getirildiği dönemdir. İnsanların, kendi işlerini yürütmek için "Özel görevlilere" ihtiyaç duymayacakları bir döneme doğru gidiyoruz. Ekonomik gelişim bizi oraya götürüyor. Ekim devrimini, bir dünya devrimine doğru "büyüme" sorunu ise, esas olarak Troçkist görüş sahipleri

leri ve daha sonra onlara yakınlık duyanlar sosyalizmin bugün ortaya çıkan felaketlerinin nedeninin, Ekim Devrimi'nin, Stalin'in hataları yüzünden bir dünya devrimine "dönüşmemesinde" yattığını söylüyorlar. Troçkistler, dünya devrimini bir eylem olarak tasarladılar. Ekim Devrimi'nden bu yana gelişmeler bizi bir dünya devrimine götürüyor. Ekim Devrimi'nin bir dünya devrimine doğru büyümediği görüşü boş bir iddiadır. Gelişmeler tamamen bu yöndedir. Arada bir fark vardır. O da, Troçkistler, dünya devrimini bir tek büyük eylem olarak görürler, Marksistler ise dünya devrimini bir dizi ülkede gerçekleşen ve gerçekleşecek olan devrimler olarak görürler. Dünya devriminin bir tek eylem değil de bir dizi eylem sonucu gerçekleşmesinin nesnel temelleri kapitalizmin eşitsiz gelişim yasasıdır. Bu yüzden gerçekleşen tüm devrimler, bunun böyle olduğunun pratik kanıtları oldular. Dünya devrimine doğru gelişimde devrimler birbirinden farklı zamanlarda ve farklı ülkelerde gerçekleşiyor. Ekim Devrimi'nden sonra gerçekleşen devrimlerin yapıldığı ülkelerin sayısını ve devrimlerin kapsadığı kitlelerin sayısını ve bu devrimlerin üzerinde meydana geldiği alanları sayarsak, gelişmelerin çok hızlı olduğunu görürüz. Dünya devrimine doğru, bundan daha hızlı nasıl gidilir? Bunun başka olanaklı yolu varsa, Troçkistler bize gösterebilirler. Belki de bu süreç içinde zaman zaman yavaşlamalar, geriye düşüşler olmuştur. Ancak, tarih düz bir çizgi halinde hep yükseliş içinde olmuyor. Bazen, duraklamalar ve geriye düşüşler görülür. Buna rağmen yüzyılımız içinde gerçekleşen devrimler dünya devrimine kesinlikle hızlandırmıştır. Başka türlü olamazdı. Tarih böyle gerçekleşiyor. Evet, gelişme dünya devrimine doğrudur, birbirinden farklı süreç ve eylemlerle...

Uğur GÜNDÜZ

KAYNAK:

- 1- K.Marks - F.Engelsz - gotha ve erfurt programlarının eleştirisi sol ya;sa:29
- 2- Karl Marks - felsefenin sefaleti sol ya. sa:189
- 3- Karl Marks. F.Engels- felsefe incelemeleri Doğan ya. sa:143
- 4- Karl Marks F.Engels-felsefe incelemeleri Doğan ya. sa:147

SEÇİMLER BİR ALDATMACADIR! İŞÇİ SINIFI, EMEKÇİLER VE KÜRT HALKI BU OYUNA GELMEYECEKTİR!

Tekelci kapitalist sistemin istikrarsızlığının bir göstergesine dönüşen ve referandumlar dışında 83'ten bu yana ortalama her üç yılda bir gidilen seçimlerin bir yenisi, 20 Ekim'de yapılacak. 20 Ekim Seçimleri, ekonomik ve politik bunalım sürecine giren Türkiye ve K.Kürdistan açısından, burjuvazinin yeni kan arayışı ihtiyacından kaynaklanmıştır.

Çünkü mevcut hükümet daha kurulu bir kaç ay olmadan seçim kararı almak zorunda kaldı. Bu, tekelci sermayeyi sesine gitmeye zorlayan güçlü nedenlerin varlığı anlamına gelmektedir. Alttan alta işleyen ve tekelci sermayeyi seçime gitmeye zorlayan nedenler doğru biçimde kavranmadıkça seçim döneminde doğru devrimci taktik ve politikaların ortaya konması ihtimali oldukça güçleşir. Bu nedenle, tekelci sermayeyi seçime zorlayan dinamiklerin doğru biçimde görülüp ele alınması gerekiyor.

NEDEN SEÇİM KARARI ALINDI?

Gerçekten, seçim kararı, bir anlamda, ani bir karar oldu. Çünkü, yeni kurulan bir burjuva hükümet, onu seçime zorlayan bir parlamento aritmetiği yoksa kolay kolay seçime gitmez. Hele de hükümet, parlamento aritmetiğinin ezici bir çoğunluğuna sahipse, bu gerçek çok daha böyledir.

Son burjuva parlamentosunda durum böyle olmasına karşın, ANAP iktidarı kaybetme ihtimali yüksek olan bir seçime gitmeyi kararlaştırdı. Belli ki, ANAP iktidarını, dahası, tekelci burjuvaziyi seçime zorlayan güçlü nedenler var. Bu nedenlerin başında, ortamın devrimci karakterinden kaynaklanan siyasi istikrarsızlık ve ekonomik bunalım gelmekte-

dir.

Emperyalist sermaye ile birlikte Türk tekelci sermayesi, 12 Eylül öncesi bozulan "huzur ve güven" ortamlarını, Generallerin faşizmi ile düzeltme yoluna gittiler. 12 Eylül faşizmi, sermaye için rahat sömürü ortamını elinden geldiğince ve her araca başvurarak gerçekleştirmeye çalıştı. Grevler bir gecede yasaklandı, sendikalar kapatıldı, legal siyasi faaliyet yasaklandı, her türlü eylem en sert yöntemlerle bastırıldı. Hak arama diye birşey bırakılmadığı gibi, o güne kadar mücadeleler sonucu elde edilmiş haklar da gasp edildi. Grevler ve toplu sözleşmeler sonucu elde edilmiş kıdem tazminatları gibi haklar, bir kararla ortadan kaldırıldı. Kısacası, Tekelci sermaye-emperyalist sermaye+CIA+ordu tarafından gerçekleştirilen 12 Eylül faşizmi, büyük sömürü olanaklarını yaratan ortamı sağladı.

Ne var ki, tüm bu çabalar, tekelci kapitalizmi uzun vadeli olacak biçimde bunalımdan kurtaramadı. Bu gerçek, 12 Eylül faşizminin devamı olan ANAP iktidarlarına rağmen böyle oldu. ANAP iktidarları, baskı zor terör yöntemlerini faşist generalleri aratmayacak kadar rahatlıkla uyguladı. Tekelci egemenliğin devamı için gerekli ne varsa rahatlıkla ve pervasızca yerine getirdi. Bu yetmeyince, değişik yöntemler kullandı. TBKP reformizmini kullandı, "düzen içi" kalmayı kabul edenlere olanaklar sundu, kabul etmeyenler üzerinde faşist terörü eksik etmedi. Polisin ölüm mangaları gibi çalışması, Özel Harp Dairesi adındaki faşist terör örgütünün faaliyete geçmesi, Kürt halkı üzerinde katliam provaları vb. ANAP döneminde artarak sürdü.

Tekelci sermayeye aşırı kar olanakları pervasızca sunuldu. Devletin tüm olanakları, maliyesi vs. te-

keller için çalıştı. Çeşitli yollarla devlet fonları tekel-
lere akıtıldı. İşçiler açık hakarete uğratıldı, tekелci
sermayenin temsilcilerine övgüler yağdırıldı. Bu ko-
nuda faşist generallerin bile yapmaya cesaret ede-
mediğini ANAP iktidarı yaptı.

Tüm bunlara karşın 12 Eylül 1980'den 10-11 yıl
sonra gelinen nokta tam bir çözümsüzlük oldu. Tek-
elci kapitalist sistem döndü dolaştı tekrar aynı nok-
taya geldi. Üstelik daha derin ve daha büyük bir
bunalımın içine girdi. 12 Eylül faşizmiyle süren bu-
nalım iyice derinleşti.

EKONOMİDE DERİN BUNALIM

Türkiye tekелci kapitalizminin bunalımı yapısal-
dır. Bu nedenle getirilen tüm burjuva çözümler
onun yapısından kaynaklanan bunalımı çözmüyor,
çözemiyor. 24 Ocak 1980 kararlarıyla hedeflenen
yapısal değişiklik yeterli sermaye birikimi ve yoğun-
laşması olmadığı için gerçekleşmedi.

Onbir yıl sonra gelinen nokta tam bir çözüm-
süzlük oldu. Daha yılın ilk yarısında 1991 bütçesi-
nin açığı trilyonları buldu. Kamu harcamaları her
türlü önleme karşın artıyor. iç ve dış borçlar, T.C ta-
rihinin en üst rakamlarını bulmuş durumda. Enfla-
syon sürekli artıyor. Resmi rakamların açıkladığına
göre enflasyon oranı %70'i buluyor. Oysa bu ra-
kam gerçeği ifade etmekten çok uzak. Enflasyonun
etkisini günlük yaşamının içinde gören işçi sınıfı,
emekçi halk ve diğer ücretliler bu oranın %100'e
yaklaştığını yaşayarak öğreniyor. Hiç bir malın fiatı
günü gününe uymuyor. Fiatlardaki sürekli artış, pa-
ranın değerindeki sürekli düşüş işçi sınıfı başta ol-
mak üzere tüm ücretli çalışanları büyük bir baskı al-
tına almıştır.

Ekonomideki büyüme sıfırın altına düşmüştür.
Bu gerçek durum DİE tarafından açıklandı. Bunun
açık anlamı yatırımların durduğudur. Sermaye sını-
fı, yarından emin olmadığı için yatırım yapmak-
tan çekiniyor. Üstelik, yeterli sermaye birimi de
yok. Bir kaç tekelin dünyanın sayılı tekelleri arasına
girmesi bu gerçeği değiştirmiyor. Ekonominin yöne-
timindeki istikrarsızlık doğrudan sermaye sınıfına

yansıyor ve güvensizliğe itiyor. Tekelci sermaye-
nin sözcüleri bunu açıkça itifaf ediyorlar.

Ama bu bir yana, spekülâtif alanların, rantiyen-
nin daha kısa vadede daha çok kar getirmesi, ser-
mayeyi bu alana çekiyor, yatırımlardan uzaklaşma-
sına yol açıyor. Ekonomideki büyümenin durması-
nın bir nedeni de bu. Sermaye, doğası gereği en
kârlı alanlara kayıyor ve bu alanlar Türkiye kapitaliz-
mi açısından rantiyeye, spekülâtif yatırımlar, faizler, tu-
rizm gibi üretken olmayan alanlardır.

Bir koyup yirmi almak umuduyla girdiği (körfez
macerası) da umduğunu vermedi. Pirince giderken
evdeki bulgurdan oldu ve koyduklarını da alamadı.
Kuveyt ve Irak'ın yeniden imarında, aslan payını
emperyalist tekeller kaptı. Türkiye, bu pasta paylaşı-
mında adı bile anılmayan ülke olup çıktı.

Ekonomideki tıkanma kendini ithalat ve ihracat
konusunda hemen gösterdi. ihracat, emperyalist te-
keller tarafından paylaşmış pazarda kendine yol
açamazken, son aylarda ithalat büyük oranda arttı.
Emperyalist sermayenin baskısıyla birçok üründe
düşürülen gümrük vergisi oranları Türkiye sanayi
ürünlerini bir anda emperyalist ülkelerin ürünleriyle
rekabete soktu. Sonucu baştan belli bu rekabet
birçok fabrikanın kapanmasına yol açtı ve açmaya
devam ediyor.

İthalat-ihracat makasının ihracat aleyhine bu şe-
kilde açılması, dış ve iç borçları kabarttı ve Türkiye,
dünyanın sayılı borçlu ülkeleri arasına girdi. Kısaca-
sı, Türkiye tekелci kapitalizmi, 12 Eylül faşizminin
tezhahlanmasından 11 yıl sonra bunalımını atlatma-
mış daha da derinleştirmiştir.

İŞÇİ EYLEMLERİNDE BÜYÜK BİR TIRMANMA VAR...

Rahat ve yoğun sömürü için gerekli koşulların
başında işçi sınıfının örgütsüz ve öndersiz bırakıl-
ması geliyordu. 12 Eylül faşizmi, sendikaları kapata-
rak ve devrimci örgütler üzerinde terör estirerek
bunu gerçekleştirmeye çalıştı. Bununla yetinmedi,
her türlü hak arama yol ve eğilimini ortadan kaldı-
rıp ezdi. Grev vb. eylemler yasaklandı. Yaratılan

korku ortamıyla işçi sınıfı sindirildi ve kapitalistler kapısında eli kolu bağlı bırakıldı.

Bu durum, birkaç yıl devam etti. Ardından grev eylemleri yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. Pasif, geri, barışçıl olsa ilk grevler işçi sınıfının varolan duruma razı olmadığı ve olmayacağı ilk işaretlerini vermeye başladı. NETAŞ grevi, grev hareketinin gelişimi açısından bir dönüm noktası oldu. 1989 bahar eylemleri ise, işçi hareketinin yaygınlığı bakımından bir dönüm noktası olmuştur. O zamana değin ortaya çıkan grev ve işçi eylemleri tekil düzeyde kalmış, tüm sınıfı kapsayan eylemlere dönüşmemişti.

12 Eylül faşist darbesinden 9 yıl sonra, işçi sınıfı kitleler halinde sokağa taşmaya, kendi istemlerini dile getirmeye başladılar. Onbinlerce işçi, geri eylem biçimleriyle de olsa, Türk-İş'e rağmen tepkilerini koymaya başladılar.

Fakat işçi hareketinde asıl önemli dönüm noktasını 1990 sonları 1991 başlarında Zonguldak maden işçilerinin eylemi oluşturdu. Yakın tarihte gerçekleştiği için eylemi anlatmaya gerek yok. Ama, eylemin asıl önemini kitleliliğinin yanı sıra derinliğinde yattığını belirtmeden geçmemek gerekiyor. Maden işçileri, bütün şehir halkını ayağa kaldırarak burjuva yasaları fiilen işlemez hale getirdiler. Gösteri ve yürüyüş yasaları Zonguldak'ta geçersiz kılındı. Madencilik, ekonomik çıkarları temelinde giriştikleri bu eylemlerini farkında olmadan, iktidarın da yardımıyla siyasi eyleme dönüştürdüler. Hükümete ve devlete kafa tuttular. Devletin en üst makamlarını masaya oturmak zorunda bıraktılar.

Dahası, Zonguldak işçileri sınıf kardeşlerine burjuvaziyle kapışmada nasıl davranılması gerektiğini öğretiler, örnek oldular. Nitekim, Zonguldak eyleminden sonra gerçekleşen çoğu işçi eylemi, Zonguldak eyleminden esinlendi. Bunun en son örneği Paşabahçe işçilerinin direnişi oldu.

İşçi eylemlerini içeriğindeki bu olumlu değişime eylemlerin yaygınlığı eşlik etti, ediyor. Ekonomideki tıkanma sermaye sınıfını düşük ücrete zorlarken, düşük ücret yönündeki her adım grev ve işi bırakma eylemiyle karşılandı. 1991'in ilk 5 ayında grev giden işyeri sayısı 1990'da grev giden işyeri sayısına çok yaklaştı. Aynı şekilde 91'in grevci işçi sayısı da 90'ın işçi sayısını yakalamış sayılır. Grev dışı direniş yapan işçi sayısındaki artışta ise

Seçimin maliyeti 200 milyar

İnönü ve Demirel, iktisat politikalarını işadamlarına anlatacak

Muhalefet 'görücüye' çıkıyor

Yabancı ülkeler, partilere büyük para teklifleri yapıyor

Her gün bir vaat

İnönü, TÜSİAD'da konuştu:

ÇİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
AND BUSINESSMEN ASSOCIATION

TOBB'den DYP'ye beş mesaj

TÜSİAD'da Ecevit...

ABD'DEN SECİME BAKIS

Yatırımcı 'Hesap soracağız'

Liderler 'patrol' aldatmacadan ibaret

TISK, seçimden sonra kurulacak hükümetten isteklerini sıraladı

Grevlere sınırlama istemi

AS İktisat Dış Ticaret Odası Başkanı Nül Köroğlu, ANAP'ın Kısırları Kısırlarından adaylığını ikinci seçiminin ikinci turunda kazanacağını, yine ANAP'dan aday isteniyor

ANAP'ın Kısırları Kısırlarından aday isteniyor

ANAP'ın Kısırları Kısırlarından aday isteniyor

ANAP'ın Kısırları Kısırlarından aday isteniyor

ANAP'ın Kısırları Kısırlarından aday isteniyor

ANAP'ın Kısırları Kısırlarından aday isteniyor

ANAP'ın Kısırları Kısırlarından aday isteniyor

Parti liderlerinin 'Hesap soracağız'

TÜSİAD Ecevit'i dinleyecek

Ecevit de TÜSİAD denetiminden geçti

Özal, seçimden önce ABD'ye gidecek

ANAP seçmenle pazarlık yapıyor 'Oy veren il olur'

3 ile 5 milyon arası oy potansiyelleri var

Siyasi partilerde tarikat pazarlığı

DYP Genel Başkanı TÜSİAD'da yaptığı konuşmada enflasyonu 500 günde yüzde 10'a düşüreceklerini söyledi.

DYP lideri, programın ilk yılında enflasyonun yüzde 38'e ineceğini

Mikem At'ın DYP'nin Trabzon'da çıkarması

TÜSİAD'ın beş mesajı

TEZACI BİNASINDAN

1 EKONOMİK YETKİLER: Siyasal bir para basma, kurum kurma, vergi alma yetkilerini kullanırken toplumun umum vafeli çıkarlarına aykırı davranışlarda bulunmuyorsanız.

2 ANAYASA: TÜSİAD'ın anayasa konusunda politik ve ekonomik maddeleriyle genel çıkarlarını koruyan bir çalışma yapmalıdır. 3 ÖZELLEŞTİRME: Kamu güden geliştirilmeli. 4 DENGELER: Dıştan ve içeriden dengesi yeniden sağlanacak bir çalışma yapılmalıdır. 5 KALİTE: İşin bir hichi çıkar yol olmadığı bilginisi göre kaliteyi artırarak tüketimi başarmama lazımdır. 17. Sayfa

Demirel TÜSİAD'da

91'in ilk 5 ayı, 90'ın tümünü geçmiştir. Bunun açık anlamı şudur: İşçiler sermayenin saldırılarını grevlerle karşılarken, grevlerin yasak olduğu yerlerde ise grev dışı direniş yollarına sıkça başvurmaktadır.

Ekonomideki durgunluk ve KİT'leri tekelci burjuvaziye peşkeş çekme politikası sermaye sınıfını ve devleti sürekli işçi çıkartmaya zorlarken, her tensikat işçilerin fabrika işgaliyle karşılaşmaktadır. Fabrika ve işyeri işgalleri büyük işletmelerden küçük konfeksiyon atölyelerine kadar uzanmaktadır. Önceden tek tek görülen direnişler, şimdi kitlesel direnişlere ve işgallere dönüşmektedir.

Türkiye tekelci burjuvazisi 1991'in ortalarına işte bu ortamla gelmiştir.

KÜRT HALKININ ULUSAL BASKIYA BAŞKALDIRISI TIRMANIYOR

Tarih olarak çok fazla uzağa gitmeden, sadece son iki yıla bakarak Kürt halkının ulusal-faşist baskıya karşı kitlesel bir direnişin içine girdiği görülebilir. Türk burjuvazisinin Kürt halkına karşı izlediği <yok sayma> baskı ve terör politikası sonuçta ters tepti. Kürt halkı, yakın tarihte görülmeyen biçimde kitlesel direniş içine girdi. Ulusal temellerde yükselen ayaklanma kısa sürede tüm Kuzey Kürdistan'ın önemli bölümünü etkisi altına aldı.

Faşizmin giriştiği her baskı ve zulüm olayı, karşı tepkiye ve direnişe yol açmıştır. Son olarak Vedat Aydın'ın öldürülmesi ve ardından gelen Diyarbakır olayları burjuvazinin gözünü iyice korkutmuştur. Diyarbakır eylemine onbinlerce kişinin katılmış olması, sindirme ve katliam provasının Kürt halkında öfke ve kine yolaçması olayların çığırından çıkabileceği mesajını vermiştir.

Bunun yanısıra, Türk burjuva partilerinin Kürt halkına karşı devlet politikası izlemeleri, onların Ku-

Toplumsal düzen değişmeli mi?

	(%)
Kararsız	11
Toplum düzenimiz, her türlü değişim girişimine karşı korunmalı	23
Toplum düzenimiz yapılacak reformlarla yavaş yavaş değiştirilmeli	54
Tüm toplum düzenimiz büyük bir kökten ve devrimci değişikliklerle yeniden şekillendirilmeli	12

zey Kürdistan'daki varlıklarını tartışılır duruma getirmiştir. Kürt halkı, şoven politika izleyen tüm burjuva partilerden hızla uzaklaşarak yanıtını verdi. Öyle ki, burjuva partileri Kuzey Kürdistan'ın önemli bölümünde birer tabela partisine dönüştü. Kuzey Kürdistan'da yıprananın sadece iktidar partisi olmaması, ama onunla birlikte tüm burjuva partilerinin de yıpranması burjuvazinin telaşını daha da artırdı.

Kürt halkının, özellikle Diyarbakır olaylarından sonra örgütlü biçimde kepenk kapama eylemlerine girişmesi, yürüyüşler yapması ve eylemini tarmandırması önemli bir gelişmeydi. Türk tekelci burjuvazisi gelişmeleri kontrol edemezken, Kürt halkının bir kopuş sürecinde hızla ilerlediğini görüyordu. Türk şovenisti Uğur Mumcu'nun yazdığı gibi <Güney Doğu elden gidiyor> du. Türk burjuvazisinin bu gidişi durdurma ve Kürt halkının kopuşma sürecini durdurması gerekiyordu.

Türkiye tekelci burjuvazisi 1991'in ortalarına işte bu ortamla gelmişti.

YAYILMACI EMELLER İÇİN YENİ BİR İKTİDARA İHTİYAÇ VAR

Türkiye tekelci burjuvazisi, dünyada meydana

gelen gelişmeleri kendi bunalımını atlatmak ve tarihten gelen yayılcı emellerini gerçekleştirmek için sabırsızlıkla fırsat kolluyor. Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Kafkaslar'a doğdu yayılma biçimindeki emellerini depreştirmiştir. Burjuva liderlerin son dönemlerde bölgede "güçlü ve önder Türkiye" demeçlerinin altında yatan gerçek budur.

Yayılcı ve ilhakçı Türk burjuvazisi, geçmişten beri sürdürdüğü bu çabalarını, Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler sonrasında daha da hızlandırmış, açıktan açığa yapar duruma gelmiştir. Kafkasya bölgesinde bulunan Sovyet Cumhuriyetleri'ne peşpeşe düzenlenen ziyaretlerin, yapılan davetlerin tek anlamı budur. Bir yandan Bulgaristan, Yunanistan ve İraktaki Tür azınlığa dayanarak, bunları yayılma emelleri için basamak olarak kullanmaya çalışırken öte yandan Ermenistan, Azerbeycan, Gürcistan gibi Cumhuriyetlerdeki karşı devrimcilerle açık temasta bulunarak yayılmanın hesaplarını yapıyor.

Türk şovenizminin bayraktarlığını kimseye kaptırmamak hevesindeki Bülent Ecevit'in bir demeci yayılcı emelleri en iyi biçimde ifade ediyor. Ecevit, Milliyet gazetesine verdiği bir demeçte şunları söylüyor; <Bölgemizde yeni fırsatlar ve olanaklar Türk ulusunun parmakları arasından akıp gittikçe, bir an önce iktidara gelsek de, iş işten geçmeden bu fırsatları ve olanakları değerlendirsek diye adeta avucum kaşınıyor, içim içime sığmıyor> (Milliyet, 24 Eylül 1991). Bülent Ecevit'in, kaşınan avucunun içini yalayacağından şüphemiz yok. Ama bu bir yana bu ifade ve ruh halinin Türk burjuvazisinin düşüncesini yansıttığından kuşku duyulmaması gerekir.

Türk burjuvazisinin bu amaçlarına ulaşabilmesi için yenilenmiş ve güçlü bir iktidara ihtiyacı var. Seçimler işte böylesi tuzaklarla dolu bir amaç için düzenleniyor.

SEÇİMLER, KİTLELERİ VE KÜRT HALKINI DÜZENLEME BAĞLAMAK İÇİN DÜZENLENDİ

Tüm bu nesnel gerçekler Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da işçi sınıfı, emekçi halk ve Kürt halkının ivmesi giderek artan ve kapitalist düzenden kopuşa yönelen bir eylemlilik sürecinde olduğunu gösteri-

yor. Türkiye'de ortamın devrimci karakteri, bir yandan maddi koşulların karakterinden öte yandan bu maddi koşulların kitleleri tarihsel rollerini oynamaya sürüklemesinden ileri gelmektedir.

İşte Türkiye tekeli burjuvazisi bu gidişi durdurmak, sistemin bunalımına çözüm bulmak ve düzenden kopuş halindeki kitleleri tekrar düzene bağlamak için seçim manevrasına gitti. Seçimden çıkacağı yipranmamış bir iktidar-bunun hangi partinin iktidarı yada bir koalisyon olup olmadığı o kadar önemli değil- herşeyden önce ve herşeyden çok bu işe yarayacaktır. Ayaklanma ve düzenden kopma sürecindeki Kürt halkını seçimle ve kendisinin de oyladığı bir iktidarla tekrar düzene bağlamak gerekiyordu. Bunu, şu anda varolan ve oldukça yipranmış ANAP iktidarıyla gerçekleştiremeyeceğini gayet iyi görüyordu. Üstelik, sorun sadece ANAP iktidarı değildi. Parlamentonun kendisi de başta Kürt halkı olmak üzere işçi sınıfı ve emekçi halkın gözünden düşmüş, sorunları çözecek bir kurum gözüyle bakılmaz olmuştu. Kürt halkı ve işçi sınıfı, sorunların çözümünü parlamentoda değil, sokakta aramaya başladılar ve burjuvazi için asıl ürkütücü olan gelişme buydu.

Grevlerle ilgili verdiğimiz rakamlar ve Kürt halkının eylemliliğinde meydana gelen hızlı tırmanma bu saptamanın tartışılmaz kanıtıdır. Burjuvazi açısından sorun, "sokak"ın önünü kesmek ve kitleleri burjuva meşruluğu zeminine taşımaktır. Bu zemin, dönemin koşulları açısından bir seçim olabilir, öyle de oldu. Burada, Kürt halkının kimi seçeceği çok büyük önem göstermiyor. Bu önemli olmakla birlikte, asıl önemli olan Kürt halkına, kendi temsilcisini seçtirerek T.C. devleti parlamentosuna göndertmek ve dolayısıyla parlamentonun meşruluğunu zımnen de olsa kabul ettirmektir.

Aynı yaklaşım, maddi koşullar tarafından sürekli eyleme iteklenen, burjuvazinin her saldırısını öfke ve kinle karşılayan işçi sınıfı ve diğer çalışan katmanlar için de geçerlidir. Onların da sokağa çıkma eğilimini engellemek, en azından, kısa bir süre için sokağı gündemden kaldırmak gerekiyordu. Seçimleri aynı zamanda ANAP'a karşı oluşan öfke ve kini düzen içinde tutarak diğer burjuva partilerine kanalize etmenin iyi bir aracı olarak düşünüldü.

BURJUVA PARTİLERİN BİRBİRİNDEN FARKI YOK!

Seçim kararıyla birlikte burjuva partiler yoğun bir propaganda faaliyetine giriştiler. Birbirlerinin kirli çamaşırlarını ortaya seriyor; ağır suçlamalarda bulunuyor, kimisi "ip" ten korkmadığını söyleyerek kahramanlık taslıyor, kimisi kendini Gorbaçova benzetiyor v.s. Sonuçta, işçi sınıfı ve emekçi halkı kandırmak için ne gerekiyorsa, "yalanda sınır yoktur" anlayışıyla yapıyorlar. İpliği pazara çıkmış Demirel bile demokrat kesiliverdi. Refah partisi bir yandan Kürt halkının haklarını savunur görünürken öte yandan ırkçı-faşist MÇP ile ittifak yapıyor. SHP, bir yandan Güney Kürdistan'a yapılan saldırıları alkışlarken öte yandan HEP'le işbirliği yapıyor. DSP giderek katı şoven bir çizgiye otururken de-

mokratlığı elden bırakmıyor v.s.

Ama hepsinin buluştuğu bir yer var; Patronlar örgütü TÜSİAD' da Koç'un, Eczacıbaşı'nın, Sabancı'nın huzuru. Bütün burjuva liderler kitleleri kandırmak için bütün demagoji ve yalanlarını kustuktan sonra tekellerin en büyük patronlarına tekeli kapitalizmi nasıl iyileştirip yaşatacaklarını anlatıyor, gerçek yüzlerini ortaya seriyor ve kendilerini beğendirmeye çalışıyorlar. Daha önceki seçimlerden biliniyordu; Bu seçimler bir kez daha ortaya çıkardı ki; iktidara aday partiler daha önce büyük tekellerin patronlarının onayını almak zorundalar. Hepsi bir sınıfa, tekeli sermayeye hizmet ediyorlar.

Zaten tekeli kapitalizm, doğası gereği, nasıl büyük burjuvazi arasındaki farkları siliyorsa, burjuva partiler arasındaki farkları da siler. Fark özde olmaktan çıkar, biçime dönüşür. Dolayısıyla, bütün burju-

va partilerin uygulayacağı politika sonuçta tekeli burjuvazinin politikası olur. Bu gerçek, burjuva partilerin yürüttükleri propaganda çalışmalarında çok daha net görülüyor. DYP'sinden DSP'sine kadar hepsi, ayrılıklarını özde değil, biçimde ifade edebiliyorlar. Başka türlü olması mümkün değil.

Büyük patronların, büyük tekellerin huzuru yanısıra, burjuva partilerin biraraya geldikleri bir başka alan var; Kürt halkı, işçi sınıfı ve emekçilere karşı burjuvazinin sınıf çıkarlarını savunmak. Burjuvazinin sınıf çıkarları tehlikeye düştüğünde yada ünlü deyimle "milli birlik ve beraberliğimiz" sözkonusu olduğunda tüm burjuva partiler aralarındaki çelişkileri bir kenara atarak biraraya geliyorlar. Zonguldak Maden işçilerinin grevi, Körfez savaşı, Paşabahçe işçilerinin direnişi ve özellikle Kürt halkının mücadelesi karşısında sergiledikleri tavır birer örnektir. Bu saydığımız örneklerde tüm burjuva partiler bu-

gün sövüp saydıkları ANAP iktidarına tam destek vermişlerdi.

Burjuva partilerin birbirinden farkı olmadığı halkın bilincine yavaş yavaş yerleşiyor. Bu gerçeği halk (hangisi gelirse gelsin farketmez) diyerek dile getiriyor. İşçi sınıfının ve emekçi halkın geniş kesiminin bu yaklaşımı burjuva partilerinden ümitlerini kestiklerini ifade ediyor. Zaten bu nedenle, son seçimlere karşı yığınlarda büyük bir ilgisizlik görülmektedir. Halk, yılların birikiminin oluşturduğu içgüdüyle partilerin hiçbirinin, dolayısıyla parlamentonun kendi sorunlarına çözüm getiremeyeceğini kavramış durumdadır.

Geniş yığınların seçimlere karşı ilgisizliğini burjuvazi de farketmiş ve bu yüzden biryandan hertürlü propaganda aracılığıyla bir seçim atmosferi oluşturmaya çalışırken, öte yandan seçimlere katılma zorunluluğunu getirmiştir. Seçimlerde oy kullanmayanlara ellibin lira ceza veya bir ay hapis cezası bu korkunun ürünü olarak getirilmiştir. Çünkü seçimlere düşük katılım gerçekleşmesi oluşacak parlamentonun temsil yeteneğini ve seçimleri tartışma konusu yapabilecek bir nokta. Bu tehlikeye göre burjuvazi seçimlerde oy kullanmayı bir zorunluluk haline çevirmiştir.

SEÇİMLERDE DEVRİMCİ TAKTİK NE OLMALIDIR?

Buraya kadar, tekeli sermayenin seçim ortamına nasıl geldiğini, seçim kararı öncesi kitlelerin ruh hali ve eğilimini, tekeli sermayenin seçimlere neden gittiği üzerinde durduk. Bunlar önemli ama eğer devrimci bir taktikle bütünleştirilemezse bir anlam ifade etmezler. Bu saptamaları anlamlı kılacak olan onları doğal sonuçlarına kadar götürebilecek bir devrimci taktiktir.

Kitlelerin tekeli kapitalist sistemden bir kopuş sürecinde olduğu burjuva partilerin birbirinden farksız olduğu, burjuvazinin ise seçimleri kitleleri tekrar düzene bağlamak için düzenlediği artık tartışma götürmüyor.

Bundan dolayı devrimci bir partinin seçimlerde izleyeceği taktik, kitleleri düzene bağlama manevrasını bozmak amacıyla seçimleri BOYKOT etmektir. Kitle eylemini düzen içinde tutmayı değil ama, dü-

zen dışına taşımayı amaçlayan komünist parti "seçimleri Boykot edin, Devrimci eyleminizi yükseltin" sloganıyla kitlelere gitmeli, yığınların devrimci eylem çizgisini sürdürmeyi ve yükseltmeyi hedeflemelidir. Bu bakımdan, "burjuva partilerine oy yok" politikası bile, seçimlere katılmayı reddetmediği için yarıyolda kalmış bir politikadır.

Bugün, direniş halindeki işçilere ve Kürt halkına seçimlere katılma yolunda yapılacak her çağrı yada telkin bu yığınların gözlerini sokaktan ayırmalarına ve parlamentoya çevirmelerine yol açacaktır. Bağımsız sosyalist aday yada "Burjuva partilerine oy yok" politikaları ile yetinmek bu sonuca yol açacaktır. Bugünün koşullarında seçimlere hertürlü katılım çağrısı burjuvazinin seçim manevrasına kolaylık getirecektir.

"Burjuva partilerine oy yok" sloganı kendi içinde seçimlere katılma telkinini taşır. Çünkü "burjuva partilerine oy vermeyin" çağrısı, seçimlere katılmayı değil, seçimlerde burjuva olmayan partilere oy verilmesini anlatır. Oysa sorun, seçimlerde hangi partilere oy verileceği sorunu değil, seçimlere katılmanın doğru olup olmadığı sorundur. Sorunu bu şekilde ele alırsak ancak doğru sonuçlara varabiliriz. Evet sorun şudur: Burjuvazinin sistemden kopuş sürecindeki yığınları ve Kürt halkını tekrar sisteme bağlamak için başvurduğu seçim manevrasına; ekonomik-politik bunalımın çözümü için başvurduğu erken seçim aldatmacasına şu veya bu şekilde sosyalist güçler katılmalı mı, katılmamalı mı? Komünistler, burjuvazinin yığınların dikkatini sokaktan ayırıp tekrar parlamentoya çevirme manevrasına şu veya bu şekilde katılmalı mı katılmamalı mı?

"Burjuva partilerine oy yok" çağrısı, "bağımsız sosyalist aday" politikası bu soruna, şu veya bu şekilde ama sonuçta sosyalistlerin, komünistlerin, yığınların seçimlere katılması gerektiği biçimindeki yaklaşımın sonucudur. Bugünün koşullarında-ki bu koşulların neler olduğunu yazımızın başında ifade etmiştik-bu politikalar oportünist politikalar. Yine bugünün koşullarında-sözünü ettiğimiz nedenlerden ötürü-burjuvazinin manevrasını bozacak, yığınları şimdi tutturdıkları devrimci eylem çizgisinden geri çekmeyecek tek doğru taktik, seçimleri BOYKOT taktiğidir.

Taylan IŞIK

SEÇİMLERDE DEVRİMCİ TAVIR VE REFORMİSTLER

20 Ekim genel seçimlerine az bir zaman kaldı. Bugüne değin çeşitli siyasal akımlar seçimlerde izleyecekleri politikaya ilişkin görüşlerini açıkladılar. Bu arada biz de kimin nasıl bir yol izleyeceğini öğrenme fırsatını bulmuş olduk. Seçimler, ak koyunla kara koyunun belli olduğu önemli gelişmelerden bir tanesidir. Her önemli gelişme gibi seçimlerde teorinin pratikle sınındığı bir olaydır. Daha önce söylenenlerin ve yapılanların tümü seçimlerde bir kez daha sınanır ve teorinin gri renginde saklı olan gerçekler pratiğin yeşil renginde kendilerini iyice belli ederler. Bu acıdan yaklaşıldığında, başka şeylerin yanı sıra, seçimler bize, aynı zamanda, kimin gerçekte oportünist-reformist, kimin devrimci olduğunu verir. Seçimlerde, sadece teorinin pratikte sınanması gerçekleşmez. Ama, bununla beraber, o güne kadar sürdürülegelen pratiğin nasıl bir teorik perspektife sahip olduğunu da gösterir. Devrimci teoriden yoksun pratiğin el yordamıyla gerçekleştiğinde ne kadar şiddetli olursa olsun dar, güdük, düzen içi, kısacası reformist olarak kalmaya mahkum olduğunu da görmek mümkün oluyor. Seçimler, bu yönüyle bize kolaylıklar sağlıyor.

DEVİRİMCİ TAKTİK VE DAYANDIĞI NESNEL TEMEL

Marxizm bize, "sınıflar ilişkisinin ve tarihin her anının somut özelliklerinin en doğru, aslına en uygun ve nesnel olarak doğrulanabilir, denetlenebilir bir hesabını" yapmayı emreder. Devrimci bir parti kendi taktiğini bu hesaba dayandırmak zorundadır. Bu hesap sayesinde ki, devrimci parti, doğru devrimci politikalar ve taktikler üretebilir, burjuvaziyle yürüttüğü sınıf savaşımının farklı aşamalarında şaşımadan ve olayların akıntısına kapılmadan yürüyebilir.

Olaylara ve özellikle sınıf savaşımının kilometre taşını oluşturan sorunlara bu marxist-leninist yaklaşım, 20 Ekim genel seçimlerinde çok daha önemlidir. Sınıf ilişkisinin ve güçler dengesinin nesnel bir hesabını yapmayan bir siyasi şu veya bu şekilde, burjuvazinin kuyruğuna takılmak ya da değirmenine su taşımak durumunda kalacaktır. Bu nedenle, devrimci parti seçimlerde izleyeceği devrimci taktiği bu hesabı yaparak oluşturur.

Olaylara ve özellikle sınıf savaşımının kilometre ta-

şını oluşturan sorunlara bu marxist-leninist yaklaşım, 20 Ekim genel seçimlerinde çok daha önemlidir. Sınıf ilişkisinin ve güçler dengesinin nesnel bir hesabını yapmayan bir siyasi akım şu veya bu şekilde, burjuvazinin kuyruğuna takılmak ya da değirmenine su taşımak durumunda kalacaktır. Bu nedenle, devrimci parti, seçimlerde izleyeceği devrimci taktiği bu hesabı yaparak oluşturur. Türkiye ve K.Kürdistan'da bugün yaşanmakta olan nesnel sürecin somut özellikleri nelerdir, sınıf ilişkisinin ve güçler dengesinin nesnel bir hesabı nedir sorularına verilecek doğru yanıt, seçimlerde izlenecek devrimci taktiğin anahtarını verecektir.

Türkiye, özellikle son bir yıldır işçi eylemlerinin olmadığı bir ay hatta hafta yaşamamıştır. Zonguldak madencilerinin eylemiyle şiddetlenen süreç günümüze değin süregelmiştir. Bazen inişli, bazen çıkışlı, bazen şiddetli, bazen de şiddetin alt sınırlarında da olsa işçi hareketi Türkiye'nin gündeminde hep varolmuştur. Ek zam istemi ile başlayan, toplu sözleşme eylemleriyle hızlanan ve yaygınlaşan işçi eylemleri, toplu sözleşmelerden sonra tensikatlara karşı toplu direniş ve işyeri-fabrika işgalleri biçimine büründü.

Memur eylemleri yine aynı dönemde ortaya çıkıp yaygınlık kazandı. İster örgütlenme-sendikalaşma hakkı için, ister ek zam talebiyle olsun, memur kesiminin sokağa taşması önemli bir gelişmeydi. Çünkü bu kesimin eylem yapması yasalarla yasaklandığı için, yasakları çiğneme pahasına sokağa çıkması memurun ruh halini anlatması bakımından öğreticidir. Memurlarla birlikte gençlik de düzene karşı mücadelenin safında yerini almış, üzerine düşeni yerine getirmeye çalışmıştır.

"Seçimler bir aldatmacadır..." başlıklı yazımızda bu tabloyu etraflı olarak ortaya koyduğumuz için tekrar etmenin gereğini görmüyoruz.

Kısacası, tekeli burjuvazinin 12 Eylül faşizmiyle ortaya koyduğu politikalar birer birer iflas etmiş, toplumun işçi ve emekçi kesimi, nesnel koşullar tarafından da olsa, ekonomik temelli de olsa sokağa sürüklenmiş, eylemleriyle tekrar canlanmış ve tarihi rollerini oynamak üzere siyaset sahnesine aktif biçimde dönmüşlerdir.

Aynı tablo, çok daha derin çizgilerle ve şiddetle K.Kürdistan için geçerlidir. Kürt halkının faşist baskıla-

ra,ulusal zulme ve sömürüye karşı başkaldırı T.C.-devletinin K.Kürdistan'daki varlığını Ordu-Polis-MİT'den ibaret olmaya indirgemıştır. Öyle ki, tekelci burjuvazinin K.Kürdistan'da yoketme yeteneğini kaybettğini, varlığını ancak "özel savaşla" kabul ettirdiğini söylemek hiç de abartma değildir.

Sınıflar ilişkisinin bu hesabı ve yaşadığımız anın bu özellikleri, devrimci partiye, kitlelere "eylemlerinizi yükseltin, burjuva sisteme daha açıktan, daha derin ve daha şiddetli darbeler indirin" çağrısını yapmayı yüküyor. Bu çağrı, aynı zamanda, kitle eylemini söndürmeyi amaçlayan, özellikle de K.Kürdistan'da kitleleri düzene, sisteme tekrar bağlamayı amaçlayan "seçim manevrasına" katılmamayı, onu boşa çıkartmayı gerekli kılıyor. Bu çerçevede, seçimlerde izlenecek tek doğru devrimci taktik kitleleri seçimleri boykot etmeye çağırarak bugüne kadar sürdürdükleri eylem çizgisini derinleştirmelerini öğütlemektir.

Reformist akımların izlediği "bağımsız sosyalist aday" politikası ya da Özgür Halk'ın izlediği "SHP-HEP" işbirliğini izleme politikasıyla karşılaştırıldığında bu gerçek çok daha net ve çarpıcı biçimde ortaya çıkacak.

"BAĞIMSIZ SOSYALİST ADAY" ÖNERİSİ REFORMİST BİR TAKTİKTİR

Seçim kararının alınmasından kısa bir süre sonra görüşlerini açıklamaya başlayan sol siyasi akımların, sayıca önemli bir kısmı "bağımsız sosyalist aday" politikasıyla seçimlere katılmak gerektiğini açıkladılar. Daha önceki seçimlerde izlenen politikayı olduğu gibi, 1991 seçimlerinde de savunmaya başladılar.

Ancak, daha işin başında belirtmeliyiz ki, biz, "bağımsız sosyalist aday" politikasının her dönem ve koşulda reformist olduğunu ileri sürüyor değiliz. Tersine, böyle bir politikanın devrimci çizgiyi temsil ettiği dönemler ve koşullar olmuştur. Biz de, koşulların ve dönemin devrimci kıldığı tarihi kesitte böyle bir politikayı savunduk ve bunun o tarihi koşullarda doğru olduğunu savunmaya devam ediyoruz.

Ne var ki, belli bir dönemin ürünü olan her taktik gibi bu da sadece kendi koşullarında devrimci çizgiyi temsil ediyor. Koşullar değiştiğinde, içinden geçilmekte olunan anın temel özellikleri ve sınıf ilişkileri değiştiğinde geçmişte doğru olarak savunulan taktik yeni koşullarda yanlış olur; geçmişte devrimci çizgiyi temsil eden politika reformist politikaya dönüşür. Zaten bu nedendir ki, marxizm bize, "sınıflar iliş-

kisinin ve tarihin her anının somut özelliklerinin en doğru, aslına en uygun ve nesnel olarak doğrulanabilir, denetlenebilir bir hesabını yapmayı" zorunlu kılıyor.

Dün, sınıf hareketinin henüz bu düzeye gelmediği, kitle hareketinin yaygınlaşmadığı, yığınlarda sisteme karşı öfke ve kinin bu derece birikmediği koşullarda sosyalizmin propagandasını yapmak, kitlelere cesaret vermek, onları uyuşuk hallerinden kurtarmak vb. nedenler için bağımsız sosyalist aday politikası gerekiyordu, doğrudur. Ama, bu saydığımız nedenlerin çok azının kaldığı, çoğunun tersine dönüşüğü günümüzde artık bu politika devrimci olmanın çıkması, reformist bir politikaya dönüşmüştür.

Bunu, en iyi olarak, "dergiler platformu" adı verilen "birliğin" de içinde yer aldığı "seçim için devrimci Blok"un politikalarında görebiliriz. Bunun için, bu blok'un düşüncelerini de yansıtan Emeğin Bayrağı'nın yazısını ele alacağız. Şöyle diyor Emeğin Bayrağı "Bugün kü, siyasal koşullarda sol sektör boykot taktiği pek rağbet görmezken..."(sayı.49-sf.2)

Emeğin Bayrağı, "Bugünkü siyasal koşullarda..."derken o anda, bugünkü siyasal koşulların neler olduğunu bir anda unutuvermiş. Bugünkü siyasal koşulların temel çizgisi, egemen sınıfın, tekelci burjuvazinin ekonomik ve politik bir bunalım içinde olduğudur. Parlamentosunun saygınlığını yitirdiğidir. Burjuva partileri arasında bir farkın olmadığını artık sokaktaki adamın da gördüğüdür. Tekelci burjuvazinin politikalarının iflas ettiğidir. Ve tüm bunlardan önemlisi, bunlarla bağlantı halinde işçi sınıfı ve emekçi halkın lvmesi giderek artan bir eylemlilik sürecinde olduğudur.

Bunları Emeğin Bayrağı'nda biliyor.Bildiği için daha da ileri giderek "Düzenle, düzenin yasal çerçevesiyle kopuşmaya giren işçi sınıfı ve Kürt halkı..."(agy.sf.1) saptamasını yapıyor. Yani Emeğin Bayrağı'na göre işçi sınıfı ve Kürt halkı giderek düzenden kopuyor. Bunun için, Emeğin Bayrağı'na göre "...erken seçimin doğrudan hedeflerinden biri, ezilen milyonların düzenle kopuşması sürecini durdurmak, kitleleri parlamenter rejimin nimetlerine inandırmak ve sömürücü düzene bağlamak"(agy.sf.1) Buraya kadar güzel. Diyelim ki, kaybetme korkusuna kapılan burjuvazi, ezilen milyonların düzenle kopuşma sürecini durdurmak için seçim manevrasına başvurdu. Devrimci parti buna nasıl karşılık vermeli-dir? Bu manevraya katılmamak, yığınları da katılmaya çağırarak karşılık verme gerektiği kendiliğinden anlaşılmıyor mu? Egemen sınıfın bu manevrası-

na, yığınlara, eylemlerinizi daha da yükseltin çağrısıyla yanıt vermek gerektiğini anlamak çok mu zor? Hayır o kadar zor değil. Ama, yukarıdaki saptamaları yaptıktan sonra dahî, yığınları seçime katılmayı çağırarak için katıksız bir reformist olmak gerekiyor.

Bütün eylem biçimleri ancak belli koşullar içinde doğru olur, devrimci çizgiyi temsil edebilirler. Koşullar değiştiğinde ise artık o eylem biçimi doğru olmaktan çıkar; yanlış, oportünist bir çizgiye dönüşür. Örneğin, kitlelerin derin uykuda olduğu, eylemsizliğin hüküm sürdüğü sosyalizmin propagandasının yapılmadığı ya da çok az yapıldığı koşullarda barışçıl bir eylem bile devrimci bir çıkış anlamına gelir. Ama, diyelim ki, burjuvazinin iktidari yitirmek üzere olduğu ve bunu yitirmemek için kurucu meclis önerdiği koşullarda böyle bir meclise katılmayı kabul etmek tam bir reformizm olur.

Emeğin Bayrağı, yığınların düzenden kopuş sürecini saptadıktan sonra, seçim manevrasına katılmayı kabul etmekte işte bu ikinci tutuma girmiş oluyor. Aslında, içinde Emeğin Bayrağı'nda olduğu "Dergiler Platformu" topluluğunun bu reformist tutumları daha önce Zonguldak Maden işçilerinin yürüyüşü sırasında bir kez daha ortaya çıkmıştı. Kendilerine sosyalist, yığınların öncüsü sıfatını yakıştırmakta bir sakınca görmeyen bu topluluk, "öncüsü" oldukları yığınlar burjuvazinin silahlı güçleriyle karşı karşıya gelmiş, ölümü göze alarak bir direnişe girmişken Zonguldaklı Maden işçilerini desteklemek için Sirkeci Postanesinden "alkışlı protesto telgrafı" eylemi(1) yapmayı kararlaştırıyorlardı. (Hoş, bunu bile yapamamışlardı ya, bu da ayrı bir şey.)

İşçiler barikat önlerindeyken Büyük Postaneden "alkışlı telgraf eylemi"ni onaylayan Emeğin Bayrağı, seçimle ilgili olarak "bu taktik" diyor, "egemen sınıflar için bir soluklanma manevrası olmanın yanında, işçi hareketini yeniden düzene kazanmanın ve işçi yığınlarının düzenden kopuş sürecini durdurmanın da büyük manevrasıdır"(agy.sf.16) Madem öyle, size düşen, bu manevraya katılmamak değil mi? Bu manevraya katılmayın ve seçimleri BOYKOT edin çağrısına "sol sekte" diyen E.Bayrağı bunun neden "sol sekte" olduğunu açıklamak zorunda değil mi? Tekelci burjuvazi bile seçimlere katılım oranının düşük olmasından korkup ellibin lira cezayla katılımı zorunlu hale getirirken bu taktiğin neden rağbet görmediğini birkaç kelimeyle olsun açıklaması gerekiyor du. Bu taktiğe "dergiler platformu" adı verilen topluluk rağbet etmedi. Doğrusu reformizmin işçiler barikat önündeyken laf-ı güzaf yapanların devrimci bir takti-

ği benimsemesini kimse beklemiyor. Emeğin Bayrağı, bu çevreyi kastediyorsa, tespiti yerindedir.

Burjuvazi seçim aldatmacasıyla demokrasi kamedi oynamaya ve "işçi sınıfının hedefini daraltmaya çalışıyor." Ve içinde Emeğin Bayrağı'nda bulunduğu, seçim için "Devrimci Blok" şu veya bu şekilde bu manevraya katılıyor. Tekelci burjuvazinin bu manevrasına "karşı kuvvetler" olarak katılmak, sonucu değiştirmiyor. Sonuçta, bu manevra Tekelci burjuvazinin ve "karşı kuvvetler"in katılımıyla gerçekleşmiş oluyor. Burjuvazinin kuyruğuna takılmak ya da reformizm diye buna denir.

Seçime katılmanın gerekçelerini açıklama çabasındaki Emeğin Bayrağı:"Ezilen ve sömürülen milyonların ve Kürt halkının başkaldırıları ve direnişleri karşısında bütün kurumlarıyla cürümüs faşist siyasal düzen, iktisadi ve siyasal çözümsüzlüğün anlatımı olan erken seçimi gündemleştirirken aynı zamanda birçok bakımdan büyük devrimci olanaklar yaratıyor..."(agy.sf.16(abc). Emeğin Bayrağı'da işte bu "büyük devrimci olanaklar"a müdahale etmek için seçimlere katılıyor. Öyle sanıyoruz ki, "Devrimci Blok" denen topluluğun gerekçesi de aynı.

Peki, nedir bu "büyük devrimci olanaklar"? Bu konuda tek bir sözcük bile yok. Eğer, bu çevreler, kahve toplantıları,bildiri dağıtımı,afiş benzeri şeylerle propaganda yapmayı "büyük devrimci olanaklar" olarak nitelendiriyorlarsa "suçüstü" yakalanmış olmanın telaşıyla yazıyorlar demekten başka çare yok. Bunun dışında seçimlerin yarattığı "büyük devrimci olanaklar"ı biz bilmiyoruz.

Ama şunu gayet iyi biliyoruz: seçimler olmadan ve seçimlerden önce, Emeğin Bayrağı'nın ifadesiyle "ezilen ve sömürülen milyonların ve Kürt halkının başkaldırıları ve direnişleri" vardı ve gerçek devrimci olanakları, "büyük devrimci olanaklar"ı işte bu olgu oluşturuyor. Biz ezilen ve sömürülen milyonların ve Kürt halkının başkaldırısında daha büyük bir devrimci olanak-bugün için- düşünmüyoruz. Yüksek bir sınıf bilincine ve deneyimine sahip tekelci burjuvazi işte bu "devrimci olanakları" ortadan kaldırmak, dikkatleri, saygınlığı kaybolmuş parlamentoya tekrar çevirmek için erken seçimi tezgahladı.

Ufak-tefek kırntıları değil ama, devrimi başa alan ve herseyi ona bağlayan devrimci parti, gerçek devrimci olanakları kalıcı kılmak, daha da derinleştirmek için milyonların başkaldırısına önem verir, onu arka plana itecek,hızını kesecek, yavaşlatacak, hedefini saptıracak hiçbir şeye izin vermez, katılmaz. Bugünün koşullarında bu ancak, BOYKOT

EMEK

SOSYALİZM TEORİ-PRATİK / EYLÜL '91

SERMAYE PARTİLERİNE OY YOK!

Her seçimlerde emekçi, Türk ve dünya halkları için bir parçası haline gelen EMEK, sosyalist politikaları savunmaktadır. Bütünleşik bir dünya için birleşik hareketler, bütünleşik bir dünya için birleşik hareketler, bütünleşik bir dünya için birleşik hareketler... 12 Eylül devrimine karşı mücadele için birleşik hareketler...

SERMAYE PARTİLERİNE OY YOK!

TÜRKİYE'DE SEÇİMLER FONKSİYONER

EMEK

SEÇİMLERDE BAĞIMSIZ DEVRİMCİ ADAYLAR

SERMAYE PARTİSİ SHP İLE İŞBİRLİĞİ DEĞİL

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ ve SOSYALİSTLERE OY VER!

✓ Bağımsız devrimci, sosyalist ve yurtsever adayların seçim kampanyalarına aktif olarak katıl!

✓ Burjuva partilerin miting ve toplantılarını iş ekmek ve özgürlük için kavgaya sesteriyle doldur!

MÜCADELE

EMPERVALİZME VE OLIGARŞİYE KARŞI

İŞÇİLERİN SESİ

"Mecidîse baskın yapmak" isteyenlere; işçilere, emekçilere, Kürtlere tüm emellerine yapılacak hak ihlallerini hesaplamaları; 12 Eylül'den bu yana sürüp giden uygulamaları devrim ettirenlere karşı çıkışlarına; özüler gibi "11 Yıl Yeter" diyenlere oy vereceğiz.

EMEK

SOSYALİZM TEORİ-PRATİK / EYLÜL '91

SERMAYE PARTİLERİNE OY YOK!

Her seçimlerde emekçi, Türk ve dünya halkları için bir parçası haline gelen EMEK, sosyalist politikaları savunmaktadır. Bütünleşik bir dünya için birleşik hareketler, bütünleşik bir dünya için birleşik hareketler, bütünleşik bir dünya için birleşik hareketler... 12 Eylül devrimine karşı mücadele için birleşik hareketler...

SERMAYE PARTİLERİNE OY YOK!

TÜRKİYE'DE SEÇİMLER FONKSİYONER

EMEK

SEÇİMLERDE BAĞIMSIZ DEVRİMCİ ADAYLAR

SERMAYE PARTİSİ SHP İLE İŞBİRLİĞİ DEĞİL

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ ve SOSYALİSTLERE OY VER!

✓ Bağımsız devrimci, sosyalist ve yurtsever adayların seçim kampanyalarına aktif olarak katıl!

✓ Burjuva partilerin miting ve toplantılarını iş ekmek ve özgürlük için kavgaya sesteriyle doldur!

MÜCADELE

EMPERVALİZME VE OLIGARŞİYE KARŞI

İŞÇİLERİN SESİ

"Mecidîse baskın yapmak" isteyenlere; işçilere, emekçilere, Kürtlere tüm emellerine yapılacak hak ihlallerini hesaplamaları; 12 Eylül'den bu yana sürüp giden uygulamaları devrim ettirenlere karşı çıkışlarına; özüler gibi "11 Yıl Yeter" diyenlere oy vereceğiz.

taktiğiyle olanaklıdır. Burjuva partilerden umut kesen, hepsini birbirine benzeten, hangi iktidar olursa olsun farketmez diyen kitleler, güçlü bir propagandayla bu taktiğe çekilebilir. Yiğınların burjuva partilerden umut kestiği bir gerçektir. Bugün hangi çalışan kesime gidilirse gidilsin bunu görmek olanaklıdır. Parlamantonun saygınlığını yitirmesi de aynı anlamda gelmiyor mu?

Evet, reformist siyasi akımlar, köprüleri atmamak için BOYKOT taktiğine pek "pek rağbet" göstermediler ama, bu taktik güçlü bir propagandayla yiğınlara götürülebilirse onların "rağbet" edeceğinden kuşumuz yoktur. Ve eğer yiğınlar burjuvazinin seçim manevrasına aldanıp yüksek oranda seçime katılırlarsa bunun günahı yiğınlarda değil; büyük bir kurnutuyla devrimci taktiğe yüz çeviren reformist siyasal akımların olacaktır. Uzun bir süredir, sorunların çözümünü "sokakta" arayan yiğınlar, aslında kendiliğinden ve yılların deneyinin oluşturduğu sezgiyle seçimlere fazla "rağbet" etmediler. Bu nedenle, tüm burjuva basın, yayın, ve diğer iletişim araçları toplumu seçim havasına sokmak için seferber oldular. Toplum, adeta bir propaganda bombardımanına tuttu, tutmaya devam ediyorlar. Seçimlere olan ilgisizliği gören tekeli burjuvazi ilgiyi arttırmak için bir yandan bu önlemleri alırken öte yandan ceza ile korkutarak ilgi ve katılımı arttırmaya çalışıyor.

Reformist siyasal akımlar, burjuvazinin manevrası

olan seçimlere katılmak için BOYKOT taktiğine "pek rağbet göster"mezlerken, yiğınlar, reformistlerin katılmak için can attıkları seçimlere "pek rağbet" göstermiyorlar.

"ÖZGÜR HALK" VE PRAGMATİZMİN İFLASI

Tekelci burjuvazinin seçim manevrasına yol açan etkenlerin basında K.Kurdistan'da halk hareketinin ulaştığı boyutlar olduğu iyice anlaşılabilir durumda. Gerçektende, ilhakçı Türk burjuvazisi, K.Kurdistan'da ayağının altındaki toprağın ısınmakta olduğunu görmeye başlamıştı. Özellikle son dönemde halk hareketine dönüşen başkaldırının önünü alamadığı gibi, denetimi de sağlayamıyordu. Denetimi sağlayabilmek için giriştiği her baskı ve zulüm hareketi öfke ve kin birikimine, yiğın eylemine yol açmaktan başka bir işe yaramıyordu.

Seçim manevrası, bu alanda ona biraz soluklanma imkanı verebilirdi. Kısa bir süre için de olsa, yiğınların "sokağa" dönük dikkat ve eğilimlerin önünü almak, başka yönlerde çevirmek Türk burjuvazisine toparlanma ve yeni politikalar için hazırlanma fırsatını verecekti.

Burjuvazinin kapıldığı telaşın düzeyini anlamak için Uğur Mumcu'nun şu dediğine bakmak yeterlidir. Uğur Mumcu şöyle diyordu: "Açık açık yazmakta fayda vardır: Güney-Doğu elden gidiyor." Uğur

Mumcu'nun gördüğünü Türk burjuvazisinin daha önce gördüğünden kuşku duyulmamalı. Bu gidişten ürken tekelci burjuvazi, güvenoyunu yeni almış iktidarını seçime götürdü. Amaç; seçim manevrasıyla Kürt halk hareketinin önünü biraz olsun almaktı. Burjuvaziyi ürkünün bir baska gelişme, tüm burjuva partilerin Kürdistan'da birer tabela partisine dönüşmesiydi. Halk hareketinin gelişmesi karşısında şovenn bir çizgi izleyen burjuva partileri, büyük bir hızla prestij ve etki kaybına uğrayarak, Kürdistan'da kendi örgütleri tarafından dahi savunulamaz duruma düşmüşlerdi. Bu, aynı zamanda, ilhakçı tekelci burjuvazinin en önemli denetim araçlarından birini kaybetmesi anlamına geliyordu.

Kısacası, K.Kürdistan'daki devrimci gelişmeler ezen ulus burjuvazisinin toplumsal dayanaklarını erittiği gibi, baskı ve siddet de ters yönde etkiler yaratmaya başlamıştı. Halk giderek tekelci kapitalist sistemden kopuyor, yeni çıkış yolları arıyordu. Seçim kararına rağmen, HEP'in seçime katılmaması bu süreci hızlandıracak bir gelişmeydi. İşte tam bu sırada, özellikle ulusal sorunda devletin politikasından en ufak biçimde sasmayan SHP, gecmiste "Kurtçuluk" yaptıkları gerekçesiyle parti dışına attıkları HEP'ileri tekrar aralarına alma cabalarına girişti.

Bu cabalarda oy kaygısı elbette vardı. Ama oy kaygısından daha önemli ve derin kaygılar vardı. Bu kaygıları ve SHP'nin HEP'i tekrar bünyesine katmasının gerçek nedenini İnönü 21 Eylül tarihli Milliyet gazetesinde şöyle açıklıyordu: "... Sonuçta, bizim aleyhimize "SHP Kürtlere karşıdır" diye bir hava gelmişti. Ciddi bir kampanya yürütüldü ve açıkçası biz bunu söylemedik.(abc) Güneydoğu raporu yayınladık. O rapor da onu ortadan kaldırmadı. Herkes bu raporu beğendi ama bizi Kürtlere karşı olmakla eleştirenler inanmadı. HEP'in seçimlere katılmayacağı anlaşılınca bu fırsatı değerlendirdik."(agy.sf.9)

Bu sözlerin türkçesi şudur: Kürdistan'da halk SHP'nin gerçek yüzünü görmüş, ondan kopmuştu. Bunu telafi etmek, Kürt halkını bu burjuva partisine tekrar bağlamak için gerçekleştirilen manevraların hepsi boşa çıkmış Kürt halkı aldatılmamıştı. İkiyüzlüce hazırlanan "Güneydoğu raporu" bile bir işe yaramamıştı. Yiğınlar, ezen ulus milliyetçisi burjuva partisine dönmemişti. Ama seçimlere HEP'in katılmamasıyla SHP'ye bir manevra şansı daha doğmuştu ve bunu değerlendirdi. Çünkü aynı İnönü, K.Kürdistan'da durumu şöyle saptıyordu: "... Ne yazık ki, ülkenin belli bir kesiminde, kim olursa olsun, hangi partiye mensup olursa olsun hiçbir PKK'nin yaptıklarını

eleştirmiyor. Karakol baskınından sonra yapılan sınır ötesi hareket sırasında ben "Askerlerimizin operasyonu başarıyla bitirip dönmelerini istiyoruz" dedim diye Güneydoğu'da aleyhimize müthiş bir kampanya daha başlatıldı"(agy)

Hiç bir yorum gerektirmeyecek kadar açık. Halk, giderek devrimci bir çizgiye kayarken, burjuva parti yöneticileri dahil, hiç kimse, PKK'nın eylemlerini eleştirmiyor. Çünkü, Kürt halkının duygu ve düşünceleri, eğilimleri bu yönde. İnönü ise, bir gaflet anında daha gerçek yüzünü sergilemiş ve iyice gözden düşmüştü. Diğer burjuva partilerin durumu daha da beterdi. "PKK'nın yaptıklarını" dahi eleştiremiyorlardı.

İşte, böyle bir ortamda, Kürt halkının düzenlenen seçimlere katılmaması tehlikesi belirmişti. Böyle bir durum, yani, milyonlarca kişinin katılmadığı, oyunu kullanmadığı bir seçim, bir yandan seçilen parlamentonun meşruluğunu tartışma konusu yapacaktı, öte yandan Kürt halkının ayrışma sürecine büyük bir ivme katacaktı. Bu tehlikenin önlenmesi gerekiyordu. Bunun için SHP Genel Sekreteri Ertuğrul Günay "seçimi değil, gelecek kuşakları düşündükleri için HEP'le ittifak yaptıklarını" açıklıyordu.(agy) Bu sözlerdeki "gelecek kuşaklar" ifadesini "burjuva sistem" olarak çevirirsek sözcük oyunları ile gizlenmeye çalışılan gerçekleri açığa çıkarmış oluruz. Gerçekten de, Kürdistan'da katılım oranı çok aşağılara düşmüş bir seçimle oluşan parlamentonun temsil yeteneği çok tartışmalı olacaktı ve tekelci egemenlik sistemi bu şaibenin altından kalkamazdı. Yanısıra, Kürt halkının tekelci egemenlik sisteminden ayrışma süreci iyice hızlanacaktı. Bu endişeyi taşıyan burjuva yazar M.Ali Birand, tekelci kapitalist sistem için tehlikenin nereden geleceğine şöyle işaret ediyordu: "Eğer bu seçimde Güney-Doğu'nun sesi yeterince mecliste duyurulmazsa, işte o zaman tehlike çok daha büyüyecek demektir..."

Bu açıdan bakıldığında SHP ile HEP'in işbirliği ülkenin (siz bunu tekelci kapitalist sistemin diye okuyun) çok yararına bir gelişmedir." (Milliyet gazetesi, 17 Eylül) İşte bu kadar.

Tekelci sermayenin asıl korkusu, Kürt halkının seçimlere katılmayarak seçilecek parlamentonun meşruluğuna gölge düşürmesiydi. Bu, aynı zamanda sistemden kopuşma sürecini hızlandıracak, Kürt halkının sokak hareketi çizgisini derinleştirecekti.

SHP'nin HEP'i kendine katması bu kaygıları azalttı. Sorun, herşeyden önce Kürt halkının seçimlere katılmamasıydı. Onu mecliste kimin "temsil edeceği" ise ikincil derecede önem taşıyordu. Çünkü, burjuvazi

açısından tümünden kaybetme tehlikesi vardı ve tümünden kaybetmektense Kürt halkının mecliste "temsil edilmesine" çoktan razıydı.

İşte bu koşullarda, devrimci güçlerin, yığınların burjuvaziden, onun sisteminden kopuşma sürecini hızlandırmak için BOYKOT taktiği tek doğru taktik olarak ortaya çıkıyor. Ne var ki, süreci doğru saptamak her zaman doğru devrimci taktiklere ulaşmaya yetmiyor. Bunun için devrimci bir teorik perspektif, iktidar sorununa Leninist bir yaklaşıma gerekiyor.

Özgür Halk dergisi, seçimlerde izlediği politikayla bu özelliklerden yoksun olduğunu bir kez daha gösterdi. Bunu ortaya serilemek için önce Özgür Halk'ın süreci nasıl gördüğüne bakalım: "Özellikle Kürt gerilla hareketinin sürekli tırmanma gösteren gelişimi; Kürt halkının onbinlerden başlayıp milyonlara ulaşan büyük kitlesel mücadelesi ve Türkiye'de işçiler başta olmak üzere emekçilerin çığ gibi büyüyen direniş muhalefeti özel savaş rejimini yaralayan, kurumlaşma çabalarını baltalayan ve tüm sahte politik oyunlara rağmen bir bütün olarak rejimi yıpratın bir süreci doğurdu"(agy.sayı 11 -sf.5) Özgür Halk süreci böyle saptadıktan sonra, erken seçimin nedenini şöyle saptıyor: "Hiç şüphe yok ki, erken genel seçime gidilmesindeki temel amaç, tıkanan ve çözümsüzlüğe düşen özel savaş rejimini taze bir kanla besleyip yeniden ve daha güçlü bir biçimde iktidara getirmektir."(agy.s.5)

Durumu bu şekilde ortaya koyduktan sonra devrimci çizginin nasıl olması gerektiği kendiliğinden anlaşılıyor mu? Eğer, sınıf ve halkın mücadelesi "rejimi" zorlayan, yıpratın, baltalayan bir süreci doğurmuş ve üstelik yığın hareketi "milyonları" kapsıyorsa ne yapılması gerektiği daha iyi ortaya çıkmıyor mu? Durumu bu şekilde kabul ettiğimizde, düzen içinde kalmayı değil ama sistemi yıkmayı hedefleyen devrimci partinin tek hedefi kalıyor: Yığın eylemlerine hız vermek, derinleştirmek, radikal çizgiye oturtmak ve kopuşma sürecini hızlandırmak. Üstelik, Özgür Halk:"HEP'in seçimlere katılımının bilinçli olarak engellenmesi, planlanan tersine bütün burjuva partilerini (sanıyoruz SHP'de buna dahil,b.n.)ve özel savaş rejimini güç duruma sokmuş görünüyor."(agy.sf.4) diyor.

Evet, durum böyleyse yapacak tek şey kalıyor: Burjuva partilerini ve "özel savaş rejimini" daha da güç duruma sokmak için HEP'i seçimlere katmak, seçimler yerine "milyonların" eylemine önem vermek, ve bu arada eğer HEP, sizin iradenize rağmen seçimlere katılırsa onu da dışlamak. Çünkü,

eğer HEP'in seçimlere katılımının engellenmesi gerçekten burjuva partilerini güç duruma soktuysa tersi de doğrudur: HEP'in seçimlere katılımı burjuva partilerini bu güç durumdan kurtarıyor demektir.

Ama biz, soruna HEP açısından bakmıyoruz, bakamayız. Biz, soruna HEP'in değil ama Kürt halkının seçimlere katılıp katılmaması çerçevesinde yaklaşıyoruz ve eğer Kürt halkı seçimlere gerçekten yüksek oranlarda katılmazsa, katılma oranı çok düşük olursa bu, burjuva sistemi çok zor duruma düşürürdü.

İşte, Özgür Halk böyle bir çizgiyi izleyeceğine tam tersi bir çizgi izliyor ve seçimlere katılma kararı alıyor. "Dikkat edilirse, ortaya koyduğumuz genel tutum, ağırlıklı olarak seçimlere katılma yönünde gelişmektedir. Bu tutumun ne denli zorunlu olup olmadığını burada tartışma konusu yapacak değiliz."(agy.sf.6) Özgür Halk, bu tutumu neden tartışma konusu yapmaya yanaşmıyor, bu belli değil. Ama seçimlere katılma düşüncesini: "Özellikle de son Diyarbakır Serihıldanı ve Güney Kürdistan'a yapılan hareketin fiyaskoyla sonuçlanması bu rejimi tüketen ve iflas ettiren iki temel gelişme oldu."(sf.5) belirlemesinden sonra yapıyor. Pekala, madem ki, "özel savaş rejimi" saydığınız nedenlerle iflas etmiştir ve düzen içi bir çözüm arayışında değilsiniz, bu iflası doğal sonucuna vardırarak gerekmiyor mu? Devrimci politika, iktidar sorununu her şeyin başına koyan ve her şeyi buna tabi kılan leninist yaklaşım bunu gerektirir.

"Özgür Halk'ın ifadesiyle söyleyecek olursak, "milyonlara" ulaşın büyük kitlesel mücadele ile işçi ve emekçilerin çığ gibi büyüyen direniş ve muhalefeti" karşısında iktidar hedefini başa alarak seçimlerde politika izleneceğine "...karşı devrim cephesindeki dengeleri sarsmak; rejimin oluşturmak için büyük çabalar geliştirdiği savaş hükümeti hedefine bütün olanakları değerlendirerek geçit vermemeye çalışmak; bunun için DYP ya da ANAP gibi iktidara hazırlanan sağ kanat burjuva partilerine iktidar şansı tanınamak ve nihayet sürdürülen özel savaş politikasının bu seçimleri basamak yapacak baltalama ya da mümkün olan en alt seviyeye çekip sınırlama sorunudur" (agy sf.7). diyerek, burjuvazinin arasındaki çatlaklara göre, kötünün iyisini (acaba iyisi mi) tercih etme politikasını izliyor. Bunun siyasi literatürdeki adı reformizmdir. Dağlarda sürdürülen mücadeleye rağmen bu gerçek böyledir.

Özgür Halk'ın reformist politikasının içyüzü seçimlerde, burjuva muhalefet partilerinden biri ya da birkaçıyla girilecek ittifakın gerekçelerini açıklarken da-

ha net anlaşılıyor. Önce ittifakın amaçlarını açıklarken, "Böyle bir politik tutumun benimsenmesinin gerekliliği, Sabancı'ların, Koç'ların, Genelkurmaylık'ın, Özel Harp Dairesi'nin yoğun istem ve çabaları temelinde özel savaş rejiminin kendisini yenileme çabalarına engel olma veya en azından bu konuda çeşitli ciddi görüşler yaratma, yeni bir gerici sağ iktidara yol vermeme, burjuva güçler arasındaki dengeyi sarsma ve devrimin bazı mevziler elde etme ihtiyacından kaynaklanmaktadır". (agy. sf. 6) diyor.

İnsanın, bu satırları Özgür Halk'da okurken şaşırması mümkün değil. Yani şimdi ANAP yerine SHP hükümet olursa burjuva güçler arasındaki denge mi sarsılmış olacak? Bu satırların sahibi yazar, SHP'nin gerçek yüzü ve sınıfsal konumuyla ilgili hiç mi bir şey bilmiyor, anlayamadık. SHP genel başkanının K.Kürdistan'la ilgili demeçleri hergün gazetelerde yer alıyor. Yukarıda aktardığımız sözleride kendisinin itirafları olarak kabul edilmelidir. Durum böyleyken Özgür Halk nasıl olur da, gerçekleri görmemek için başını kuma sokar? SHP'nin şöven çizgide ANAP'ı aratmayacağı koyduğu tutumlarla yüzlerce kez anlaşmıştır. Bu yüzdendir ki SHP'nin Kürdistan'da hiçbir varlık ve etkisi kalmamıştır. Bu sevinilecek durumu, İnönü bizzat itiraf etmiştir.

SHP tekelci burjuvazinin bir diğer partisidir. Hadi, daha iyi anlaşılması için şöyle açıklayalım: Koç'ların, Sabancıların, Eczacıbaşıların vb. tekellerin partisidir. Diğer burjuva partileriyle SHP arasındaki önemli hiçbir fark yoktur. Farklılık ayrıntılardadır. Ve bu sınıf hareketi, ulusal sorun, çalışan emekçi yığınların çıkarları açısından o kadar önemli değildir. İnönü tıpkı diğer burjuva parti liderleri gibi önce, bu saydığımız tekelci patronların azerinini almaya çalışmıştır, çalışmaktadır. Tekelci patronlar ise, günün koşullarına göre şu veya bu burjuva partisini desteklerler. Aralarındaki ayrımı farklılığına rağmen burjuva partiler esas olarak tekelci sermayenin politikalarını, çıkarlarını gözetir, yaşama geçirirler. SHP bunların başında gelir. Can sıkıcıda olsa bu basit gerçekleri açıklamak zorunda kalıyoruz.

Özgür Halk, kurulacak seçim ittifakının koşullarını da açıklıyor ve şöyle diyor: "Bu koşullar ülkemizde bütün şiddeti ile sürdürülen özel savaşa son verilmesi; bölge valiliğinin, özel kolordonun, özel timin, kontrgerillanın ve köy koruculuğu sisteminin lağvedilmesi, siyasal faaliyet ve örgütlenme özgürlüğünün geliştirilmesi, zindanların tamamen boşaltılması, Kürt kimliğinin kabul edilmesi gibi bazı istemlerin kabulü şeklinde özetlenebilir" (agy. Sf.6)

Önce, bir konuyu açıklığa kavuşturmak gerekiyor. Özgür Halk'ın sürekli bir ittifaktan söz etmesine karşın biz bu seçimlerde bir ittifak göremiyoruz. SHP ile HEP arasındaki ilişkiye gelince, bu ilişki ancak SHP'nin HEP'i yutması biçiminde açıklanabilir. Bu yutma karşılığı SHP, HEP yöneticilerine birkaç yerde seçilme garantisi verdi o kadar. Gerçek durum budur. Ama, konumuz açısından bu o kadar önemli değil.

Asıl konu şu: İçinde bulunduğumuz somut koşullar nedir ve bu koşullarda nasıl bir politika izlenmelidir. Sınıf ilişkileri ve güçler dengesine bağlı olarak öyle dönemler olur ki, bazen gerçekten geri çekilmek, bazı mevziler kazanmaya çalışmak, kısacası reformlar uğruna mücadele etmek gerekir. (Ama böyle durumlarda bile devrim hedefini gözden kaçırmamak çok önemlidir). Bu, genellikle yenilgi ve dağınıklık yıllarında, devrim güçlerinin zayıflama dönemlerinde, emekçi yığınların derin bir uykuya daldıkları dönemde izlenecek bir taktır.

Oysa, bugün içinden geçmekte olduğumuz koşullar bunun tersidir. Ne yenilgi ne dağınıklık yaşanıyor. Devrim güçlerinin zayıflaması bir yana günden güne güçlenmesi söz konusu. Emekçi yığınlar derin uykudan uyanmış, devrimci durum ayaklarının altındaki toprağı sarsmış ve büyük bir hareketliliğe girişmişlerdir. Burjuvazinin özellikle K.Kürdistan'da açık üstünlüğü bir yana, yönetmesi bile söz konusu değil. Yığınların eylemi sonucu rejimin iflas ettiğini belirten Özgür Halk'ın kendisi. Böylesi koşullarda devrimci güçler değil, burjuvazi uzlaşma ihtiyacını duyar.

Gerçektende Özgür Halk'ın, ittifak koşulu olarak sıraladığı istemleri eğer kaybettiği insiyatifi tekrar ele geçirecekse burjuvazinin yerine getirmesi, burjuva egemenliği sarsmaz, tersine sağlamlaştırır. Bu istemler, kapitalist egemenlik altında yerine getirilebilir ve yerine getirilmeleri burjuva egemenliği sarsmaz sağlamlaştırır. K.Kürdistan'da ipin ucunu kaçıran tekelci burjuvazi insiyatifi tekrar ele geçirmek için, esas olanı (iktidarı) kaybetmemek için bu reformları uygulayabilir. Özal'ın Kürt varlığını kabul etmesi, İnönü'nün anadilin serbest bırakılmasını savunması gibi durumlar bir tek şeyi açıklar: Burjuva sınıfı Türkiye ve K.Kürdistan'da iyice sıkıştığını....

Sorunun daha net anlaşılması için şöyle bir örnek verilebilir. Diyelim ki, burjuvazinin iktidarı kaybetmesinin söz konusu olduğu bir durum var. Böyle bir durumda, burjuvazi esas olanı (iktidarı) kaybetmek için kurucu meclis dahil, komünistlerle koalisyona bile razı olabilir. Böyle koşullarda devrimci bir parti ise kurucu meclis dahil her türlü uzlaşma önerisini

elinin tersiyle çevirerek saldırılarını sürdürmek zorundadır. Aksi durumda burjuvazinin toparlanmasına güçlerini toplamasına ve tekrar saldırı için soluklanmasına fırsat verilmiş olur. Böyle bir politikayı devrimci bir parti değil reformist bir parti izleyebilir.

Bu açıdan yaklaşıldığında, bugünün koşullarında yukardaki istemleri öne sürmek reformist politikanın kendisi olur.

Bugünün koşullarında Türkiye ve K.Kürdistan'da sorun nedir? Sorun, Özgür Halk'ın belirttiği gibi "Sadece şu veya bu burjuva partisinin oy verip vermeme ya da parlamentoya çok sayıda devrimci demokrat yurtsever milletvekili gönderip göndermeme sorunu değildir" (sf.7) Bu gerçek devrimci güçler ve burjuvazi açısından böyledir.

Devrimci güçler açısından sorun, seçimlere katılma yoluyla parlamentodan umudunu kesmiş yığınların burjuva devlete tekrar bağlanmasına yol açıp açmama sorunudur. Burjuvazi açısından sorun ise, kim seçilirse seçilsin o kadar önemli değil, yeni parlamentonun seçimine Kürt ve Türk emekçi yığınlarını ortak etmektir. İnönü, Ertuğrul Günay ve M.Ali Bırand'ın aktardığımız sözleri işte bu gerçeğe (kendi sınıflarının çıkarı yönünde) işaret ediyor. Bu nedenle, burjuvazinin, emekçi kitleleri parlamentonun seçimine ortak etme politikasına şu veya bu şekilde, şu veya bu nedenle ortak olmak reformist bir politika. Devrimci politika ise, kopuşmayı hızlandıran, burjuva egemenlik sistemini sarsan kitle eylemlerini derinleştiren, parlamentodan umudunu kesmiş yığınların bu durumunu pekiştiren politika. Bugün bu politika, seçimleri BOYKOT politikasıdır.

Burada, üzerinde durmadığımız ama aslında çok önemli bir noktaya değinmek gerekiyor. Tekelci burjuvazinin yığınların onayını almış bir parlamentoya ihtiyacı, yayılma emelleri nedeniyle, her zamankinden daha çok var. Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler Türk yayılmacı politikasını yeniden gündeme getirmiş, Türk Burjuvazisinin ilhak iştahını arttırmıştır. Özal ve Ecevit bu doğrultudaki iştahlarını her fırsatta ortaya koyuyorlar. Ama onlarda iyi biliyorlar ki, böyle bir politika, içerde kitlelerin geniş desteğini almamış, prestij yitirmiş bir parlamentoya gerçekleştirilemez. Türk halkı ancak yenilenmiş, güven tazelenmiş bir parlamentoya maceralara sürüklenebilir. Seçimlerin bir nedeni de budur. "Bölgede güçlü ve önder Türkiye" sloganının son dönemde sık sık telaffuz edilmesinin gerçek nedeni budur. Bu konuda Türk burjuvazisinin öyle sabırsızlığı var ki Ecevit'in "avuçlarının içi kaşınıyor"muş... Böyle bir amaç ise ancak yenilenmiş ve destek almış bir parlamentoya gerçekleştirilebilir. Şimdi sorun şu: Tuzak dolu

amaçlarla gidilen bu seçime katılarak şu veya bu şekilde bu parlamentoya destek verecekmiz veremeyecekmiz?

Özgür Halk, "BOYKOT" politikasına karşı çıkıyor ve karşı çıkış nedenini şöyle açıklıyor: "seçimi genel bir boykotla karşılamamızın ise, günümüze uygunluğu bakımından en azından bu aşamada doğru olmayacağı, rejimin amaçlarına ulaşmada böyle bir tavırın kolaylaştırıcı rol oynayacağı ve mevcut koşulların henüz boykot türü bir tavır geliştirmeyi zorunlu kılmadığı kanısındayız" (sf.7)

Önce şunu sormak gerekiyor: Burjuvazi hangi parlamentoya amaçlarını daha kolay gerçekleştirebilir? Yüksek katılım oranıyla seçilmiş parlamentoya mı, yığınların desteğini arkasına almış parlamentoya mı? Yoksa katılım oranı düşük, yığınların boykot ettiği bir seçim sonucu seçilmiş, yığınların desteğini arkasına alamamış bir parlamentoya mı? Bu sorunun doğru yanıtı verilmeden boykot taktiğinin rejimin amaçlarına ulaşmada kolaylaştırıcı bir rol oynayacağını söylemek mümkün değildir. Açık ki, (içinde birkaç "ilerici, demokrat yurtsever" milletvekili olsa da) yüksek katılım oranıyla seçilmiş, yığınların desteğini arkasına almış bir parlamentoya amaçlarını gerçekleştirmesi çok daha kolaydır. Sonra, Özgür Halk "mevcut koşulların henüz boykot türü bir tavır geliştirmeyi zorunlu kılmadığı kanısındayız" diyor. Ama, mevcut koşulların ne olduğunu burda unutmuşa benziyor. Nedir mevcut koşullar? Özgür Halk'ın kendi açıklamasıyla "...Kürt gerilla hareketinin sürekli tırmanma gösteren gelişimi; Kürt halkının onbinlerden başlayıp milyonlara ulaşan büyük kitlesel mücadelesi ve Türkiye'de işçiler başta olmak üzere emekçilerin çığ gibi büyüyen direniş ve muhalefeti..." Bunlara, burjuva partilerin Kürdistan'da yitirdikleri prestiji, birer tabela partisine dönüşmelerini, parlamentonun saygınlığını yitirmesini ve en önemlisi bu durumu sürekli besleyen maddi koşulların varlığını eklemek gerekiyor. Şimdi şunu sormak gerekiyor: Bu koşulların boykot taktiğini gerektirmediğini hangi gerekçeyle açıklayabilirsiniz?

Özgür Halk'ın çelişkiiden çelişkiye sürüklenmesi nedensiz değildir. Bu soruna yaklaşım yöntemi ilkeli ve teorik düzlemde kayıp pragmatizm düzleminde gerçekleşince kaçınılmaz sonuçlar böyle oluyor ama, Özgür Halk'ın açmazı bununla bitmiyor. Asıl açmaz, seçimlerde izlenen bu pragmatist politikayla "Kürt gerilla hareketi"nin yürüttüğü mücadele arasındaki çelişkidir. Muğlaklık ve belirsizlik buradan kaynaklanıyor.

DÜZEN DEĞİŞMEDEN SORUNLARIMIZ ÇÖZÜLEMEZ

Dergimiz muhabirlerinin seçimler nedeniyle, kısa süre önce yoğun bir direniş yaşayan Paşabahçe cam işçileriyle, Paşabahçe Tekel işçileriyle, Karayolları işçileri ve işyeri temsilcisi Zeynel Bektaş'la ve Pancar Motor işyeri temsilcisi Üzeyir Demirtaş'la yaptıkları söyleşiyi yayınlıyoruz.

- **D.Emek:** Yıllar sonra, yine vatandaş yerine konuluyorsunuz yine çeşitli partilerin liderleri dolaşüyor, hergün televizyonda, radyoda, gazetede demeçler yayınlıyor, nutuklar çekiyorlar. Amaçları sizlerden bir kez daha oy almak. İşçi ve emekçi sınıfların sorunlarının bugün oylarınızı isteyen burjuva partilerinin herhangi birisi tarafından çözüleceğine inanıyor musunuz?

Abdullah Yılmaz: Ben 21 yıldan beri paşabahçe'de cam işçisiyim. Çırak olarak başladım, şimdi ustayım. Son direnişten hemen önce beni de işten atmışlardı, ancak Paşabahçe halkının ve diğer işkollarındaki işçi arkadaşlarımızın da desteğiyle direnişimiz başarıyla bitti ve yeniden işe başladım.

Düzen partilerinin hiç birisi sorunlarımıza çözüm bulamaz. Ben bunların hiç bir va-

adlerine inanmıyorum. Yıllardan beri hepsi de dönem dönem iktidar oldu, ama hiçbiri bizim için bir şey yapmadılar.

- **Osman....:** Yıllardır Paşabahçe şişe cam'da işçiyim. Emekliliğime bir şey kalmadı, ama yaşamımız ortada. Bunların hiç birinden işçilere, fakir fukaraya fayda yok. Bunlar bizim sorunlarımızı çözemezler.

- **Mehmet....:** Paşabahçe tekel'de işçiyim. Dediğiniz doğru. Yine seçim geldi, vatandaş olduğumuz akıllarına geldi. Bunlar işçi sınıfının sorunlarını çözemezler.

- **Kemal....:** Paşabahçe Tekel işçisiyim. Partiler yine çıktı ortaya ve oy istiyorlar. Ne yaptılar bize; ya işten attılar, ya zulüm yaptılar hükümet oldukça. Çünkü hepsi de işverenlerin hükümetleri ve partileri. Haliyle bizim sorunlarımızı çözemezler. Getirecekleri her türlü çözüm, işverenler lehine, işçi ve emekçilerin aleyhi-

nedir. Bu partilerden hiçbir şey beklemiyorum.

- **Zeynel Bektaş (Karayolları İşyeri Temsilcisi):** Yıllardan beri burada, Karayollarında çalışıyorum. Şimdiye kadar, sayamayacağım kadar hükümetler gördüm. Bunların hiç birinden işçilerin, emekçilerin sorunları için fayda görmedik. Şimdi oy isteyen partiler de yine aynı şeyi yapacaklar. Vaatler, vaatler, vaatler. Seçimlerden sonra hangisi iktidar olursa olsun unutulup gidilecek bunların hepsi. Yani, bu partilerden hiç birisi bizim sorunlarımızı çözemezler.

- **Yılmaz Ekşi (Cevizli Tekel işçisi):** 1976 seçim propagandası yapan partilerden CHP asgari ücretten vergi almayacağını vaat ediyordu. Şimdi 1991'deyiz. Aradan tam 15 yıl geçti ve yine, asgari ücretten vergi alınmayacağı vaad ediliyor. Bu çok küçük

bir örnek. Burjuva partileri ancak burjuvaların sorunlarını çözerler ve onlar adına bizleri biraz daha sömürmenin yollarını, yasalarını bulur çıkarırlar. Biz emekçi sınıf ve tabakaların sorunlarını, ancak işçi ve emekçi sınıfların iktidarları çözer, bu iktidarlar da bu düzen köklü bir değişim yaşamadan kurulamaz.

Üzeyir Demirtaş (Pancar Motor işyeri temsilcisi); Emekçilerin sorunlarını çözebilecek hiç bir parti yok bunların arasında. Kaldı ki, bu sorunlar sistemin kendi yapısından kaynaklanan sorunlardır. Kapitalizm var oldukça, sorunlar da var olacak. Ancak, üretkenler yönetime gelir, yönetirlerse sorunlarımız çözümlenebilecektir. Başka türlü çözümler hep işverenden yana, sermaye sınıfından yana çözümler olacaktır.

D.Emek: Geçen hafta burjuva dergilerden birisi, "Türkiye Büyük İşverenler Meclisi" manşetini kullanmıştı. Bunun nedenini ise; şimdi parlamentoda bulunan milletverillerini meslek gruplarına ayırarak saymış, %70 gibi büyük bir oranının, bizzat sanayici ve işadamları olmasına bağlamış. Şimdi yapılacak olan seçimlerde de, partilerin aday lis-

teleri incelendiğinde aynı sonuçla karşılaşılıyor. **Büyük çoğunluk, işveren, sanayici, büyük toprak sahibi ya da tüccar. Bunların yanı sıra, müteahhit mühendis ve avukatlar çoğunlukta. Sizin de söylediğiniz gibi "bu partilerin hiç birisi bizim sorunlarımızı çözemez. Bunun yanı sıra, günlük burjuva basında her gün okuyoruz, parti liderleri ekonomi-politikalarını götürüyor, TÜSİAD lılara anlatıyor, onlardan onay almaya çalışıyorlar. Yani parti olarak da onları ne kadar iyi temsil ettiklerini anlatıyorlar. Siz işçiler, bu işverenler meclisine, sizleri bizleri biraz daha ezsin, sömürsün diye oy verecek misiniz? Üstelik, sizden kendilerini oylamazsanız 50.000 TL'de ceza alacaklarını söylüyorlar. Seçimlerde ne yapacaksınız?**

Abdullah Yılmaz: Ben bu partilerden hiç birine oy vermeyeceğim. Sandığa gitmeyi düşünmüyorum. Ama ailem çok kalabalık ceza nedeniyle boş oy da atabiliriz. Fakat sandığa gitmemek, bunlara oy vermemek lazım. Niye dersiniz. Parti liderleri çıkıp " en kısa zamanda biz KİT'leri özelleştireceğiz" diyorlar. KİT'lerin özelleşmesi, kısa süre önce

yaşanan toplu işten atmaların yeniden yaşanması demektir. Şimdi ben gidip onlara, "beni işten atın" diye oy mu vereceğim. Bu parlamentoya oy yok.

Osman...: Benim bu partilerde, bu düzene de verecek oyum yok. Onlara oy vermektense, gider 50.000 lirayı veririm .

Kemal...: Bu partilerden hiç birine oy verilmemeli. Seçimlerde sandığa gidilmemeli. Eğer sosyalist çevreler etkin bir boykot kampanyası yürütebilirlerse, sandığa gidenlerin sayısı daha az olacak, protesto edenler artacaktır.

Yılmaz Ekşi: Bu partilerin ve parlamentonun durumu belli. Bunlar, Tekellerin, tekeli sermayenin yönetim aygıtının birer dişlisi. Bizim sorunlarımız, ancak kendi iktidarımızla, yani sosyalizmle çözülür, işçi meclisleriyle, halk meclis yoluyla çözülür. Halk meclisini kurabilmek için de, burjuva meclisini, yani parlamentolarını reddetmek gerekiyor. Hep beraber sandığa gitmeyelim, seçimleri boykot edelim. Burjuva parlamentosunu oylamayalım.

Devrimci Emek: Bu söyleşi için hepinize teşekkür ediyoruz.

GÖZÜNÜ AÇ GÖR, ANLA, UYAN AYAĞA KALK

İşçiler, Emeği ile geçinenler
Gözünüz aydın....!

Neden mi: oldukça uzun sayılabilecek bir aradan sonra HATIRLANDINIZ varlığınıza görme-ye başladılar yine.

Kimler tarafından mı?

Kapitalist düzenin temsilcileri burjuva partileri ve onların yüzü makyajlanmış eski sahtekarları, eli kanlıları, muhbirleri, Demireller, Ecevitler, İnönüler, Erbakanlar, Türkeş'ler Perinçek'ler tarafından.

Gözünüz aydın işçiler, Emekçiler, Yoksul Köylüler, Gençler.

Birkez daha kapınız çalınıyor, fabrikalar, tarla kenarında okullarınızın yakılarında pusuya yatıyorlar. Bekleniyorsunuz. Televizyonda, basında, mitinglerde anılıyor, hatırlanıyorsunuz.

Uzun zamandan beri bu partiler ve zatlar sizleri hatırlamıyorlardı. Varlığınıza bile haberleri yok gibiydi birden bire sizleri yeniden keşfettiler. Bazan sizlerin hak arama eylemlerinde sesinizi duyar gibi oluyor, içlerinden seviniyor (iktidarın yaprandığı koltuğa oturma, kapitalistler adına yönetme sırasının kendisine geleceği için) eylemleriniz düzeni rahatsız etmeye başladıkça da rahatsız oluyor tedirginliklerini dik getiriyor Milli birlik, Vatan millet Sakarya edebiyatına başlıyorlar.

Gözünüz aydın çalışan üreten, yığınlar...

Haliniz hatırınız soruluyor,

sırtınız sıvazlanıyor. Niçin mi? 20 Ekimde erken genel seçim var. İşte bütün şaklabanlıkları bundan, oy makinelerini yağlamaya çalışıyorlar. Yoksa sizleri düşündüklerden değil.

Gözünüz aydın...

Analar, Babalar, Kardeşler, Yaşlılar, Gençler, Çocuklar. Hepiniz çok değerlisiniz. 20 Ekim akşamına kadar. Hepiniz güler yüzle hoşgörüyü karşılanacaksınız, çocuklarınız atılmayacak, işkencehanelerden ses çıkmayacak, pislik yedirilmeyecek dağlarda, sokaklarda insanlar öldürülmeyecek diye düşünebilirsiniz belki. 20 Ekim akşamına kadar. Belki şu kısacık dönemde insan yerine konacağız diye düşünüp kısa günün kârı diyebilirsiniz. Vatanın yerine konduğunuzuzu düşünebilirsiniz. 50 bin TL karşılığında. İşte böyle diyorlar (Gözünüz aydın)

Ben de diyorum ki Bir işçi olarak. GÖZÜNÜ AÇ!

Gözünü açda gör gerçekleri. Bir kez daha bu sahtekarların ve onların partilerinin ve kapitalist düzenin iki yüzlü aşağılık uygulamalarını GÖR onların çürümüş kokuşmuş zulüm ve sömürü düzenini tanı. Ve onların aynı rengin değişik tonlarındaki temsilcileri partilerinin neler vaat edip neler yaptıklarını anla. Ve sömürücülerin düzeninden umutlarını tümünden kesip o yüce güne tarihsel eylemlerimize hazırlan AÇ GÖZÜNÜ öğren. Artık yükselt

sesini" yıkılsın bu düzen (KAPİTALİZM)" dediğin an gözünüz gönlünüz geleceğiniz aydınlık olacak. İşte o zaman GÖZÜNÜZ AYDIN, işçiler, Emekçiler, Yoksul köylüler Gençler.

Uzun Yıllardır uyutuluyorsunuz. Asgari ücretten vergi alınmayacağı 15 yıldır söyleniyor. Bugünde aynı şeyleri söylüyor umut olmaya çalışıyorlar. Kapitalistlere vergi indirimini yapıyor bizlere KDV. gibi vergi üstüne vergi koyuyorlar. Maaşlarımızın yarısını garp ediyorlar. Enflasyonu %10 lara sonrada tek rakamlara düşürüleceği vaad edildi bugün %100lere vardı.

İşsizliğin önleneyeceği herkese iş verileceği çok söylendi. Bugün her dört insandan biri işsiz. İşsizlikten cinnet geçiren çoluğunu, çocuğunu kesen babalar, boynuna taş bağlayan kendini çocuklarıyla denize atan anaları unutmamak.

Hastanelerde rehin kalanları, böbreklerini satanları.unutmamak.

Yığınlar halinde işten çıkarılmaları, sahte iflasları, üniversitelerden atılanları, dört kişi bir sırada okuyan öğrencileri, okulların yapılmasından ısıtılmasına kadar kayıt parası adı altında yapılan gaspları, cezaevlerindeki uygulamaları, sendikal yasakları hatırlayın.

Hatırlayın.

1986 yılında çıkartılan konut fonu yasasını evleri olmayan

bir yıl içinde evleri olanlara üç yıl içinde ev verileceği vaadini hatırlayın! Aldınız mı evlerinizi? Bütün bunlara DEMOKRASİ, İNSAN HAKLARI, dediler. Soruyorum. Önümüze konan kapitalist düzenin sahtekârlarını RED etme hakkımız var mı?

Kürt olarak dilinizi, insan olarak düşüncelerinizi açıklama ve bu yönde örgütlenme hakkımız var mı? O, demokrasi, insan hakları dedikleri, bir avuç kapitalistin emekçi yığınları ezme sömürme hakkı mıdır? Ne dersiniz? öyle yazmıyor mu meclisin baş köşesinde "ADALET MÜLKÜN TEMELİDİR" Ya siz mülksüzler sizin için demokrasi var mı? İşçiler, Emekçiler, Yoksul köylüler, Gençler.

Yaşadınız iliklerinize kadar hissettiniz açtınız mı gözünüzü gördünüz mü yine 1986 yılında o

(yüce mecliste) işçilerin, emekçilerin emeklilik yaşını yükseltme yasası ile bizlerin emekli olma yaşı yükseltilirken milletin vekillerinin 15 sene borçlanıp emekli olmalarını, birde villa sahibi olmalarına bağladılar ve (yüce meclise) yani yüce milletvekillerine sundular, o (yüce mecliste sözde solcular, sağcılar, dinciler vardı. Ancak ne oldu 30 saniyede oybirliğine emekçilerin emekli olma yaşı yükseltilirken kendininkilerininkinde düşürdüler ve villalarına kondular. Öyle değil mi: Hatta son bütçe görüşmelerinde dönemin başbakanı Yıldırım kabulut şöyle diyordu. (Sayın millet vekilleri hiçbir konuda anlaşmıyoruz. Anlaştığımız bir tek konu var oda maaşlarımızın yükseltilmesi)

Herşeyi üreten, Hayatı yaratanlar AÇ GÖZÜNÜ GÖR, AN-

syalistlerin söylediklerini bugün onlarda kabullenmiş görünüyor. Nedeni ne olursa olsun söyledikleri önemlidir. Elbette kapitalist düzenin meclisi emekçilerden oluşacak değil ya.

Şimdi soruyoruz.

Herşeyi üretenler, hayatı yaratanlar, bütün kötülüklerin kaynağı kapitalist sisteme, onun temsilcileri burjuva partilerine, onun meclisine oy verecek misiniz? Sizin geleceğinizi onların belirlemesini kabullenecek misiniz? O meclise verilecek her oy biçimi ve niyeti ne olursa olsun kapitalizmi onaylamak anlamına gelecek. Somut ifadesi bu olacak. Ve verdiğiniz her oy baskı olarak, zulüm olarak, işkence olarak, açlık işsizlik, evsizlik, eğitimsizlik, sağlıksızlık olarak size geri gelecektir. Sömürü düzenine kan verecek, can verecek ömrünüzü uzatacaktır.

İşçilik, emekçilik onuru ve bilinciyle hareket etmeliyiz. Eğer bütün bu olumsuzlukların olmasını istemiyor, sosyal kurtuluşumuza kavuşmak geleceğimizi güvence altına almak istiyorsak İŞÇİ, EMEKÇİ HALK MECLİSİNİ kurmalıyız. Bu yolda atılacak ilk adım önüne konan İŞVERENLER MECLİSİNİ REDETMEKTİR. Halk meclisini kurmak ve yaşatmak bizim kendi ellerimizdedir. Bunun yoluda sandıktan değil tüm emekçilerin devrimci halk iktidarı ve sosyalizm için kavgaya girmelerinden geçer, bu güç ve yetenek bizlerde var.

Cesaret ve atılganlıkla halk meclisi halk iktidarı için, o tarihsel güne hazırlan, Çünkü yığınların kurtuluşu kendi eseri olacaktır.

Bir işçi

LA, UYAN AYAAĞA KALK

8-14 Eylül 1991 tarihli tempo dergisi aynen şöyle manşet atmıştı. (TÜRKİYE BÜYÜK İŞVERENLER MECLİSİ) ve devam ediyor meclisteki 450 milletvekilinden 158'i aktif Sanayici, İşadamı, bunlardan 115'i ANAP'lı, Diğerleri SHP, DYP vd. evet bu dergi sosyalist bir dergi değil, bir burjuva dergisi. Oün

HAKKIMIZI ALACAĞIZ

K.Çekmece Belediyesi işçileri direniyor. Direnişler yaygınlaşıyor. Paşabahçe, Pancar Motor, İzmir ve Diyarbakır belediyesi işçilerinin direnişleri son dönemdeki direnişlerin bir bölümü. Tekelci burjuvazi tam olarak çıkışsızlık içerisinde. Her gün yeni eylemler yeni direnişler sistemi yerinden sallıyor, sistemin çivileri sökülüyor.

Direnişler Küçük Çekmece Belediye işçilerinin direnişleriyle devam ediyor.

K.Ç. işçileri 18 ay önce toplu sözleşme yaptılar. Sözleşmeden sonra 1 ay dışında; 17 aydır maaş ve ikramiyelerinin normal olarak alamayıp sürekli eylem halindedir. Vezne kuyrukları oluşturmayı eylem olarak geliştirmelerinden rahatsız olan işveren önlem olarak ödemeleri şubelerde yapmaya başladı.

İki yılda bir verilen kaban parası verilmedi. 27 Eylül'de verilmesi gereken 13 günlük mali ikramiye verilmedi. 14 Eylül'de verilmesi gereken maaş verilmedi. 14 Ekimde verilmesi gereken 26

günlük ikramiyeninde ödenmeyeceği anlaşılıyor. Çocuklar için ödenecek okul yardımları ödenmediği için çocuklar okula gidemiyorlar. İşçiler; "İhtiyaçlarımızı alırken senet karşılığı alıyoruz, ödeme yapılmadığı için senetleri ödeyemiyoruz. Senetlerimiz protesto oluyor. Ev kiralılarımızı ödeyemediğimiz için, geç ödemediğimiz için ev sahipleri bizi evden çıkarıyor. Ev aradığımız zaman bize ev veren olmuyor diyerek durumlarını açıkça ortaya koyuyorlar.

İşveren'e karşı sendika şubelerinin tabanla birlikte hareket ettiğini belirten işçiler yaptıkları direniş ve yürüyüşle kararlılıklarını ifade ediyorlar.

Geçici olarak çalışan 900 işçinin sözleşme süresi 6 aydan üç aya ve en son bir aya indirildi. İşveren işçi sayısının çok olduğunu belirtmesine rağmen 30'ar 40'ar işçi alıyor. Çalışan 84 kişinin emeklilikten dolayı işten ayrılacağı ve sözleşmelilerin sırayla bunların yerine çalışacağı açıklanmasına rağmen herhangi bir

şey olmamış durumda.

İşveren Kayabaşı projesine bütçe ayırdığını belirterek işçilerden süre isteyince işçiler istenen süreyi tanımalarına rağmen süre dolunca ücretler ödenmedi. İşçiler ekonomik demokratik haklarını almak için direniş başlattılar.

K.Çekmece işçileri; "Dokuz gündür direnişteyiz. Direnişimiz haklarımızı alana kadar sürecektir. Sosyalist basından isteğimiz haklı mücadelemizde yanımızda olmaları, bize destek vermeleri. Direnişten dolayı çevre sağlığını tehdit eden binlerce ton çöp yığıldı. Bizler beldemizi sağlıklı hale getirmeyi istiyoruz. Belediye başkanı yaptığı açıklamalarda zam istediğimizi söylüyor. Oysa biz kazanılmış olan haklarımız için mücadele ediyoruz. Her eylemden sonra yapılan sürgün ve tehditler bizi yıldırılmaz. SBP bir bildirisinde bize yeniçeri ocakları, dışarıdan yönetiliyorlar, belediye başkanının şahsına yönelik eylem yapıyorlar diye yazmıştı. Burjuva partilerinden hiçbir beklentimiz yok. Onlara taviz veremeyeceğiz. Haklarımızı alana kadar mücadele edeceğiz. Eylemlerimizde ailelerimiz de yer alıyor. Haklarımızı alacağız." diyen işçiler eylemleriyle sınıf mücadelesini zenginleştirirken tekelci burjuvaziye bir darbe daha vuruyorlar. İşyerlerinden Küçük Çekmece Belediyesi Başkanlığına kadar aileleriyle, çocuklarıyla yürüyorlar. İşçiler hak almanın yolunun mücadeleden geçeceğini eylemdeki kararlılıklarıyla gösteriyorlar.

PANCAR MOTOR DİRENDİ KAZANDI

Pancar motor sendika temsilcisi Üzeyir Demirtaş ile yaptığımız görüşme:

D.EMEK: Pancar motor direndi ve kazandı. Pancar motorun mücadele ve direnişi hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Ü.DEMİRTAŞ: Pancar motor devrimci sendikal anlayışla mücadele geleneğini sürdürüyor. 70'li yıllarda direnişler yaşandı. 82'de Türkmetal sendikasının çalışmaları durduruldu. 12 Eylül'den beri işçi sınıfına yönelik bütün saldırı ve baskılara rağmen pancar motor devrimci çizgide mücadeleye devam ediyor.

Direnişin başlaması, 200 kişinin işten çıkarılacağına açıklanması üzerine oldu. 200 kişi işten çıkarılacak, tazminatının %10'u peşin geri kalanı 1 yıl sonra ödenecek diye açıklama yapıldı. Bunun dışında önceden ödenmeyen ikramiye ve maaşlarımız vardı.

Yetkili olarak karşımızda müdür konumundaki insanlar var. Onlarda sorunlarımızın çözülmesini sağlayamıyor. İşveren savaş döneminde ihracat bağlarının kopmasında etkisiyle ekonomik kriz içerisinde bulunuyor. Bunalımı aşmanın faturasını işçilere ödetmek istiyor.

Atılmaların gündeme gelmesiyle işçilere, komite ve

meclislere açıklama yapıldı. 10 Eylül'de işçi meclisinin yaptığı toplantıda üretimi durdurma ve işyerini işgal etme kararı alınarak işverene yarım gün süre tanındı. Bu süre içerisinde sorunlar çözülemeyince direniş başladı. Direnişimiz Paşabahçe direnişinden daha ileri bir direniştir. Bütün işçiler sürekli olarak işyerinde kalarak, direnişi kırmaya yönelik girişimlere karşı hazır oldular ve direnişe aktif olarak katıldılar. Direniş kararlı ve net olarak devam etti. Direniş sürecinde değişik işyeri ve sendikalardan ziyaret ve dayanışmaya gelenler oldu. Seçim dönemi olmasından dolayı burjuva partilerden de gelenler oldu. Burjuva basını ve TRT, eylemi burjuva liderler gelince verdi. Eylemimizde aileler de yanımızda yer aldılar.

Bütün gün ve geç saatlere kadar bizimle birlikte kalarak destek verdiler.

Kararlılığımız ve direnişimiz sayesinde sorunlarımız kısa vadeli olarak çözüldü. Seçim dönemi olması sorunun çözümünü getirdi. Fabrika şu anda zarar ediyor. Fabrikanın bu noktaya gelmesinin gerçek nedeni ise burayı devre dışı bırakıp özel sektöre ait fabrikaları güçlendirmek, onların daha çok para kazanmasını sağlamaktır. Sorunlar tekrar karşımıza çıktığında daha kararlı olarak direneceğiz.

Sorunlarımız geçici olarak çözülmüştür. Kapitalizm var olduğu sürece sorunlarda var olacaktır. Üretenler yönetene kadar, sorunlar gerçek anlamda çözülemeyecek. Üretenler yönetmeye başlayınca sorunlarda çözülecektir.

SEGURA'DA DİRENİŞ

Geçen ay Kartal Soğanlık'ta kurulu olan SEGURA TEKSTİL işyerinde bir direniş yaşandı. Haber işyerimize (Karayollarına) ulaştığında işçilerin bir bölümü 1 haftadır direnişteydi. Paydostan sonra yaklaşık 40 işçi direniş ziyaretine gittiğimizde işyerinin bahçesinin polislerle dolu olduğunu gördük. Kapı önünde ise "sendikal" sebepten işten çıkartılan 34 işçi, aileleri ve siyasi dergi muhabirleri vardı.

Direnişçi işçi arkadaşlardan aldığımız bilgilere göre işyeri G.Kore ve İtalyan sermayesi ile kurulmuş. Tabii ki yerli işbirlikçileri de var. İşyerinin geçmişi çok yeni idi. Sadece 11 ay önce faaliyete geçmiş ve 450 işçi çalışıyor. İlgili çekici bir özelliği ise, çalışan işçilerin tümünün çok genç olması. İşyerine 30 yaştan yukarı işçi alınmıyormuş. Ayrıca genç kız işçiler çoğunlukta. SEGURA işçileri, bir süre önce çok düşük olan maaşlarını yükseltmek ve diğer sosyal haklarını kazanmak için sendikal örgütlenmeye girişmişler. Örgütlendikleri sendika olan sarı Teksif henüz yetki alamadan işveren sendikal örgütlenmede başı çeken öncü işçileri işten çıkarmaya başla-

mış. En son olarak da verilen bir öğle yemeği sonrasında işçilerin yemekten zehirlenmeleri, direnişin başlangıcı olmuş. İşyerinin çok yeni ve işçilerin deneyimsiz oluşu arkadaşlar arasındaki direniş birliğinin sağlanmasına engel oluyordu. Çünkü işten çıkarılan dışardaki işçiler, içerdeki arkadaşlarının üretim yapmadıklarını ve fabrikayı işgal ettiklerini, kendilerini işe aldırıcaya kadar işyerinden dışarı çıkamayacaklarını söylüyorlardı. O gün işgalin 1. günü olduğu için her şey çok önemli idi. Bahçede bekleyen polisler ise paydos saatini bekliyor ve işçileri zorla dışarı çıkarmaya hazırlanıyorlardı. Paydostan biraz önce bir gurup işçi, işgali bırakıp dışarı çıkmak istedi. Dışarıdaki arkadaşlarının protestosu sonucu yeniden işyerine girdiler.

Fakat saat 18. 30 da paydos olunca, işçilerin büyük kısmı guruplar halinde işyerini terketmeye başladılar. Ve işgal 1. gün kırıldı. Kapı önünde işçilere polisin saldırması sonucu bir çok işçi gözaltına alındı. Daha sonra öğrendiğimize göre işten atılan işçi sayısı 8 e inmiş Diğerleri işbaşı yapmış.

Baştan belirttiğim gibi SE-

GURA işçilerinin en büyük zafası işyerinin yeni olması ve deneyimsiz olmaları idi. Fakat onlarda diğer sınıf kardeşleri gibi kapitalist sistemin acı bir gerçeğini gördüler ve deneyim sahibi oldular. Çünkü kapitalizm, işçileri yok denecek bir ücretle çalıştırmadan, onların hak aramasını engellemeden ve işçileri işsiz bırakmadan var olamıyor. Bu açıdan SEGURA işçileri önemli bir deneyim sahibi oldular. Başarısız işyeri işgali eylemleri sonucunda ise işten atılan işçi sayısını azalttılar.

Diğer bir önemli konu ise, işgal akşamı, işyeri önüne söz verilmesine rağmen diğer işyerlerinden işçilerin gelmesi idi. Yeterli desteğin olmayışı içerdeki işgalin kırılmasında önemli bir etkendi. Bu gün artık sınıf bahar eylemlerinden sonra yeni bir gelenek ediniyor. Bu da işten atmalara karşı iş bırakma ve işyeri işgalleri. Şüphesiz bu geleneğin maddi temelini ise artık iyice çözümsüzleşen ve topluma verecek hiç bir şeyi kalmayan kapitalizm oluşturuyor. İşyeri işgalleri sistemin krizini ortaya çıkaracaktır. Görev işçileri en sert mücadeleye kararlılıkla hazırlamaktır.

BİR İŞÇİ

ÖRÜMCEK AĞI PARÇALANIYOR

EĞİT-SEN Meşruiyeti ile kazandığı Yargı Kararlarını fiili Gücüyle -UYGULADI-

Genelde tüm işçi ve emekçilere karşı uygulanan baskı ve sendirme politikaları ile demokratik hak ve özgürlükleri yok sayma mantığından özelde tüm kamu çalışanları ve özellikle de EĞİT-SEN payına düşeni göğüslemeye çalışıyor.

İst. Valiliğinin EĞİT-SEN'i yok sayma, genel merkezini mühürleme kuruluş evraklarını işleme koymama, sendika yayın organının yayınlanmasını engelleme, kuruculara idari soruşturma gibi bir dizi baskısına karşı, EĞİT-SEN 6. idare Mahkemesi ve Bölge idare mahkemesi kararlarıyla, uygulamasının antidemokratik olduğunu, bir türlü tanınmak istenmeyen sendikanın tüzel kişilik kazanmış olduğunu yargı kararıyla kanıtlamıştı.

Daha önceki yazımında vurguladığımız gibi, bu yargı kararlarına rağmen ist. valiliği bir tebliğatla (17 Ağustos 1991) yargı kararları gereği sendikanın evraklarını işleme koyduğunu ancak 2821 sayılı yasa gereği sendika kurma hakkı sadece işçi ve işverenlere tanındığı için EĞİT-SEN'i sendika olarak kabul etmedikleri gibi bir ifadeyle kendi çelişkilerini, sıkıştıklarını belgelemişti. Bu umarsız saldırılar karşısında kolluk kuvvetleri ve sendikalar masası ekipleriyle sık sık yüzyüze gelen EĞİT-SEN yönetimi, fiili sendikacılık anlayışına ve meşruiyetine rağmen kısa bir dö-

nem bocaladı.. Bunun adı geri adım atmak olmasa bile, bir dönem eylemlilikleri geri çekti denilebilir. Sıcak temmuz eylemlilikleri ve büyük Ankara yürüyüşünden sonra bu yaşanan durgunluk tabanda rahatsızlıklar yarattı.

Ağustos sonu ve Eylül başlarında yapılan kitle toplantılarında taban net ve açık bir tavır koydu.. "Kazanılan yargı kararlarından hareketle, kendi meşruiyetimize dayanarak, fiili kitle gücümüzle sendika genel merkezinin mühürleri sökülmesi dendi." Tabanın bu kararlı tutumu, yönetim kurulunun kararsızlığını yenmesini sağladı. Taşra teşkilatına çağrı yapılmamasına rağmen birçok il ve ilçe temsilciliğinin temsilcilerinde katıldığı yaklaşık 450;500 kişilik bir kitle ile 14 Eylül 1991 günü sendika merkezinin mühürleri söküldü ve sendika kendi merkezinde faaliyetlerini sürdürmeye başladı.

Açılış gününden basın ve valiliğin haberi olmasına rağmen ne bir burjuva gazetesi muhabiri nede bir polis ortalıkta gözükmedi. Elleri hiçbir tutarlı iddia kalmadığı, yenilerini de icat edemedikleri için polisin gelmemesi anlaşılabilir. Ancak, böylesine önemli kamu sorununa burjuva basının duyarsız kalışı düşündürücüdür. Bağımsız yayın ilkeleleriyle ne ölçüde bu davranışları bağdaştırıyor anlamak çok zor.

Elbetteki sadece burjuva basının tutumunu sorgulamak yetmez. Şu an içinde bulunduğumuz sıcak seçim döneminde tüm işçi ve emekçi sınıfın karşısına çıkıp, onların demokratik hak ve özgürlüklerini savunacağını

ifade eden burjuva siyasi partilere ne demeli. Yaklaşık üç yıldır kamu emekçilerinin sendikal mücadelesine yönelen baskı ve sendirme politikalarına karşı gıkları bile çıkmayan, işçi sınıfının direnişleri önündeki sistem barikatlarına ve tenkisatlara sırtlarını dönen ve hatta K.Kürdistan'daki soykırımı alkışlayan bu düzen partileri şimdi seçim meydanlarında sınıfın yakıcı taleplerini propaganda malzemesi olarak kullanıyor. Tüm bu açık ve yalın gerçeklere bakarak EĞİT-SEN ileri burjuva basına küsmemeliler. Bilmeliler ki onlar ait oldukları sınıfın çıkarlarını korumak için böyle davranıyorlar ve de haklılar. Yanlışlık; sistemi ve bu sistemin kurumlarını doğru kavramadan onlardan medet ummaktır. İktidara geldiklerinde kamu çalışanlarının sendikal haklarını tanıyacaklarını söyleyen burjuva partilerine inanmak ve kanmaktır.

Bizler Emekçi Öğretmenler olarak bir şeyin altını ısrarla çizmek istiyoruz. Eğitim Emekçilerinin kendi sınıfdaşlarından başka dostu yoktur. EĞİT-SEN kendi kitesinin gücü ve işçi ve emekçi sınıfın desteğiyle, demokratik hak ve özgürlüklerini elde edebilir. Bundan başka bir yöntem, ancak icazeti, uzlaşmayı ve tavizi gündeme getirir ki buda her zaman sistemin kazanımıyla sonuçlanır.

Çok kısa bir geçmişe dönem. Bundan iki yıl önce hiçbir burjuva siyasi lider kamu emekçilerinin sendikal hakkını düşünmüyordu bile. Sendikal mücadeleye soyunanlar her türlü baskıyı, gözaltını, sürgünü ve soruş-

turmayı göğüslerken, çoğu kez görüşülüp destek istenmesine rağmen alınan yanıt her zaman, "İktidara gelince vereceğiz" oldu. Bugün on bini aşan üyesi 150 leri aşan temsilcilikleriyle örgütlü bir güç haline gelen EĞİT-SEN'i gören siyasiler bu hazır örgütlü gücü nasıl arkalarına takabileceklerinin hesaplarını yapıyorlar. Ve hiç gözlerini kırpmadan "öğretmenlerime sendika hakkı vereceğim" diyorlar. Elbette iktidara gelince verdik işte alın sendika diyecekler. Ancak durup mevcut durumu gözden geçirmek gerekmez mi? Bizler sendika hakkı mı istiyoruz? HAYIR!. Neden? Çünkü biz sendika hakkını zaten aldık. Bunu eylemlerimizde fiili sendikal anlayışımızla aldık. Hem de bu sözde siyasî fedakârlar zaten kazanmış olduğumuz hakkımızla bizi pazarlık masasında mat etmeğe çalışıyorlar. Ama biz bunca yaşadıklarımızdan sonra bunları göremeyecek kadar apolitik insanlar değiliz. Bizler sendika değil; GREV ve hemen toplu sözleşme hakkı istiyoruz. Bu güne kadar uğradığımız zararların tazminini istiyoruz. TÖB-DER'imizin yeniden açılması, mallarının iadesi, yargılananların kayıp haklarının tazminini istiyoruz. Sendikal hakların ANAYASAL GÜVENCE'ye kavuşturulmasını, tüzüğümüzün itirazsız kabulünü istiyoruz. Eğitim programlarının belirlenmesinde, tayin, nakil ve idarecilerin tesbitinde söz sahibi olmamızı istiyoruz. Bunlara benzer bir sürü istemi daha sıralamak mümkündür.

Peki tüm bu istemleri hangi siyasî parti iktidarı koşulsuz pa-

zarlıksız verebilir. Elbetteki hiç biri. Çünkü bunları bize veremeleri Eğitim gibi toplumun yönlendirildiği bir alanda insiyatifi bize devretmeleri demektir ki buna hiçbir tekeli sermaye iktidarı yanaşmaz. Yani bu ve buna benzer hakların kazanımı Eğitim Emekçilerinin Örgütlü mücadelesi ile elde edilebilir ancak.

80 öncesi teranelerinin öcü gibi öne çıkarıldığı, ucuz çıkar politikası yoluyla birbirlerinin ipliğinin pazara çıkartıldığı bu seçim kampanyası da gösteriyor ki, Tekelci burjuvazinin adına iktidara soyunanlar, siz sanıyorsunuz ki siyasî iktidar erkini ele geçirinca vaatlerini tutarlar? Ülkenin en yetkili ağzı ÖZAL; Tarafsızlık makamından (Güya) şöyle sesleniyor: "Ey vatandaş bol keseden vaatte bulunanlara sormuyormusunuz? Bu değirmenin suyu nerden? Bu vaatlerin bedelini sizler ödeyeceksiniz." derken kendi döneminde ve bundan sonrasındaki dönemlerde her kazanımın yada her olumsuzluğun bedelinde faturasınında işçi ve emekçi yığınlarına çıkartıldığına

açık itirafı değil midir?

Madem ki faturasını ve bedelini bizler ödüyoruz öyleyse neden onlara alet olalım. Neden kitlesel tabanlarını bizler oluşturalım?

Doğru olan bu yalın gerçekler ışığında, sınıflı toplumlarda işçi ve emekçi sınıfın, hakim tekeli iktidarla tek bir teması olabilir oda iktidar SAVAŞI. Bunun dışında hiç bir teması olamaz. Onun düzeni içerisinde ki demokratik kazanımları bile kitlesel savaşımla ve bedelini ödeyerek elde etmiyor musunuz? Öyleyse en basit güncel taleplerimizi bile sıkı sıkıya savunmak, kendi kitlemizin zor alımıyla elde etmek durumundayız.

- Günlük taleplerimizi karşılamak için.

- Temel hak ve özgürlüklerimiz için.

- Tüm Demokratik haklarımız için.

- Örgütlü devrimci eylemliliğimizi sürdürüelim.

- Yaşasın EĞİT-SEN, Yaşasın sınıfsal mücadelemiz.

ZONGULDAK'TA DENİZER KIVRAKLIĞI VE GERÇEKLER

Genel Maden-İş sendikası Genel başkanı Şemsi Denizler Zonguldak grevi ve büyük yürüyüş sırasında kitlelerin önüne düşme gereği duymasındaki en büyük arzusuna doğru ilerliyor. Çok öncelerden beri milletvekilliğini hedefleyen Denizler, kişisel ihtiraslarına aklınca sınıf mücadelesini de alet etmeye çalışıyor. Milletvekilliğinden öte bakan olmayı kafasına yerleştiren Denizler, bu yolda her şey mübahdır anlayışla günlerce D.Y.P ile görüşüyor. Bu partiden bakanlık koparamayınca "Ehven-i Şer" S.H.P'ye kapağı atmak zorunda kalıyordu. Bu durum kendisine sorulduğunda "D.Y.P den teklif geldi ben de cevap verdim" diyordu. Bir cevap vermek günlerce mi sürüyor. Eğer cevap ince hesaplara dayanıyorsa bu kadar sürmesi çok doğaldır. S.H.P'den adaylığını açıkladığı aynı gün öğleden sonra adaylıktan vazgeçtiğini tekrar kamuoyuna açıklıyor, kılıfını da "işçilerden gelen yoğun baskı" üzerine bu kararı aldım diye uyduruyor. Aynı günün akşamı, Ankara'da S.H.P genel merkezi ile görüştüğünden sonra, (Bakanlığı koparıldıktan sonra) birden bire "işçilerden gelen yoğun baskı" nasıl oluyor, sa ortadan kalkıyor!

Kişisel ihtiraslarına ulaşmada dahi bu kadar ilkesiz olan oradan oraya yalpalayan Denizler Zonguldak'ta alay konusu oluyor. İnsanlar aralarında birbirleriyle "Denizer gibi kıvrırma" şeklinde şakalaşıyordu. Kıvraklığı bu

kadar iyi beceren Denizlerin sendikacıyken becerdikleri ileride de becereceklerinin kanıtı oluyordu.

Zonguldak grevi sırasında tabanın baskısı sonucu önde görülme zorunda kalan Denizler, Büyük yürüyüşe de aslında çıkmaya hiç niyetli değildi. Yürüyüşün yapılacağı günü, onbinlerce işçi yürüyüş için toplanmışken Denizler toplantılarda ne yapacağını hesabını yapıyordu. Eğer büyük yürüyüşten işçileri vazgeçireceğine inansa bu yürüyüşe hiçte başlamayacaktı. Zaten yürüyüş sırasında da, yürüyüşü nasıl başarıya ulaştırırım yerine nasıl satarım hesapları yapıyordu. İlk fırsatta'da sattı zaten.

Büyük yürüyüş sırasında bazı hayalperestler "İşçi iktidarı" hayalleri kurarken Şemsi Denizler "İşçi sınıfı partisine liderliğe yakıştıranlar çıkarken, Devrimciler "İnsan gitmeyi hedeflediği meclise işçileri yürütür mü" açıklamalarıyla Denizler'in gerçek kimliğini ortaya koyuyordu.

Denizer'e özellikle burjuva basın ve Sosyalist Parti tarafın-

dan yakıştırılan "Valessa" kimliği aslında bir ölçüde yerine de oturuyordu. Çünkü Valessa; Sosyalizm düşmanı, kapitalizm hayranı, papanın eteğini öpen gerici-yobaz bir emperyalizm uşağıydı. Tüm mücadelelerini burjuvazinin hizmetine vermiş. Temsil ettiği sınıfın daha çok sömürülmesi üzerine kurmuştu. Denizler'in de mücadelesinin içeriği bundan pek farklı değildi. İşçilerin mücadelesinin kapitalizm dışına çıkmamasının hesabından başka birşey düşünmüyordu. "Valessa" yakıştırmaları da kendisine bu açıdan pek uygun düşüyordu. İşçi sınıfının Valessa gibi hainlere değil, gerçek devrimci önderlere ihtiyacı vardır.

Büyük yürüyüş sırasında ilk fırsat'ta işçileri satan Denizler ve G.M.İ.S Genel Yönetimi Grevden sonra da işçilerin karşısına çıkamaz, ocaklara gidemez duruma geliyorlardı. Ortada açığa çıkarılamamış bir çok soru kalıyordu.

1. Zonguldak grevi sırasında yurtdışından ve yurt içinden gelen milyonlarca lira tutarındaki

9 EYLÜL 1991 PAZARTERİ

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

SAYI: 14671 FİYAT: 2.000 TL.

Sendika Matbaasının satışına maden işçisinin tepkisi sürüyor
İkinci Başkan Selahattin ATAMAN'ın yeğenine satılan
Matbaa Makineleri Çaycuma'ya taşındı

[Haber Merkezi]
300 milyon lira da
grevdeki Sendika mat
baasının sendika Tarih
başkanı Selahattin A-

TAMAN'ın yeğeni ile
satan ATAMAN'a satıp
ile tepkiler devam etti
yor.
Kendileriti: görüş-

üçünlü bir komisyon
Den işçileri sendika ye
netiminin bu satışına
kuşku ile baktıklarını
(Devami Sayfa 8'de)

yardımın ne olduğu, işçiler tarafından nerak ediliyor. Bazı şahısların zimmetlerine para geçirdiği söyleniyordu. Denizler zimmetine para geçirmemiş dahi olsa bu söylentileri açığa çıkarmamasının sorumluluğunu taşımaktadır.

2. Bu yardımlar grevden sonra işçilerin eğitiminde kullanılacağına, sendikal mücadelede kullanılacağına, Sarıyer'de kooperatif yapımına yatırılarak madenci olmayanlara peşkeş çekiliyordu.

3. İşçilerin aidatlarıyla alınmış sendikanın Antalya'daki oteli tartışmalı bir şekilde satılıyordu.

4. Son olarak da 1965 yılında maden işçilerinin aidatlarıyla kurulan ve birçok broşür, kitap, gazete basılan sendikanın matbaası, sendikanın ikinci başkanı Selahattin ATAMAN'ın yeğenine yok pahasına satılıyor, işçilerin tepkisinden korkulduğu için makineler gece yarısı Çaycuma'ya taşınıyordu.

Sendika başkanlığı sırasında tüm bunları beceren Denizler "yaptıkları yapacaklarının garanti-sidir" deyimiyle daha neler yapabileceğini ispatlamıştır. İşçi tabanında bu tartışmalar sürerken, bir zamanlar devrimci-sosyalist hareketlere katılmış olup, şimdi ne durumda olduklarını kendileri bile anlayamayanlar halka karşı Denizler savunucusu kesilmişlerdir. Bu devrimci kalıntıları halkın çok gerisine ve ilkesiz bir konuma düşmüşlerdir. Bu "devrimci"lere bir sözümüz var: Denizler gibilerinin sözcülüğünü yapacağınıza, Sosyalizmin sözcülüğünü yapın.

TURHAL ŞEKERDEN MEKTUP

Selam size, selam zulme karşı göğsünü kalkan yapıp devrimci onurumuzu tüm baskılara, işkencelere, tutuklanmalara karşı çiğnetmeyen mücadelede yılmayan, yıkılmayan onurumuz için mücadele eden, işkencede sakat kalmış, anne ve babalarının yüreklerinde acılar bırakmış yoldaşlarımıza.

Sizler bıraktınız bu mirasları bize. Daha dün çocuktuk. ABCyi, fabrikalarda işçi haklarını, 1 Mayıs'ı, 15-16 Haziran'ı faşizmin zulmüne göğüs germeyi gerekirse işkenceler de ölmeyi.

Devrimci Emek yazarı ve çalışanları, biz yataklarımız da tatlı tatlı uyurken, bizim gibi gece gündüz çalışan Paşabahçe işçileriyle dayanışmada burjuvazinin köpekleri tarafından işkenceye alınmanıza rağmen, Emek cephesine yapılan yoğun baskıya rağmen mücadelemiz için sizi tebrik ederiz.

Bursa'da, Zonguldak'ta, Paşabahçe'de bizlerin yanında olan D.Emek ve Genç Yoldaş kendini ispatlamıştır. Biz Turhal pancar işçileri, sayımız azda olsa her zaman sizi destekleyeceğiz, sizlerle birlikte olacağız, mücadelede yanınızda yer alacağız. Sosyalizm öldü diyen emperyalizmi, faşizmi, oportünizmi hayal kırıklığına uğratacağız, fikirlerimizi yaşatacağız ve onlara aşk romanı değil, masal değil, fabrikalarda, grev alanlarında kendimizi anlatacağız, sosyalizmi öğreteceğiz.

Turhal Antimon maden işletmeleri kapatılarak birçok işçi-emekçi perişan edildi. Şimdiye kadar çalışan maden ekonomik olmadığı için iflas etti! Bankerleri kurtarmaya, hayali ihracatçıları, yunusları kurtarmaya para var, alinteri ile çocuklarına ekmek almak için çalışan babalara yok. Emekçiler için bir yol var. Emeğinin karşılığını zorla alırsın, yolun yarısına kadar gelmişken amacımız için ölünür, dönülmez, daha ileriye gidilir. Mücadeleci sosyalist anlayışımızla bunu ispatlayacağız.

Dergiden okuduğumuz H.Durmaz ve R.Güvenilir'e geçmiş olsun diyoruz.

İnsanlara kelepçe vurulur ama fikirlere asla!

Yaşasın emekçi halklarımızın faşizme karşı mücadelesi!

İdam edilenler unutulmadılar mücadelemizde yaşıyorlar!

Burjuva köpekleri kapılara dikilse bile üniversiteler de mücadele bitmez!

Kahrolsun sarı sendikacılık!

**Zonguldak'tan Bir
Devrimci Emek Okuru**

Turhal Şeker fabrikasında çalışan bir grup yaba işçisi

SOVYETLER BİRLİĞİ'NDEKİ MÜDAHALE VE TEPKİLER

Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen müdahale bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de birbirinden farklı ve çok ilginç tepkilerle karşılandı.

1987 den başlayarak gittikçe yönetime yerleşen kapitalizm hayranı küçük burjuvalar, sosyalist sistemin gittikçe daralmasına ve zayıflamasına neden olmuştur.

Sovyetler Birliği'nde ikame etmeğe çalıştıkları pazar ekonomisi bekledikleri gibi kolay ve hızlı gerçekleşmeyip sovyet sistemine çarpınca, sersemlikleri onları aptal ve budalaca davranışlara itiyordu. İnsan Yeltsin'i görünce, Nazım'ın Yakup Kadri üzerine yazdığı hiciv şiirinin şu dizelerini anmadan edemiyor:

Behey!

Kara maça bey,
behey, yüzü karal

Ruhunu zenci bir esir gibi çıkardın pazara,

Bir orospu odası yaptın kafatasını...

Özellikle Yeltsin'de simgeleşen kapitalist yolcular, artık Batılı emperyalistler gibi düşünmeye sadece onlara entegre olmaya çalışıyorlardı.

Ancak Sovyetler Birliği'nde sosyalizm ve sosyalistler bitmedi. Faturası, sadece Sovyetler Birliği'ne 20 milyon insana mal olmuş I. Dünya Savaşında dünyayı Nazizm'den kurtaran Doğu Avrupa halklarının sömürücü kapitalist düzenden kurtulmalarını sağlayan, sosyalizm alehtarı gelişmelerde enternasyonalist sorumluluklarını fiilen yerine getiren Kızıl Ordu daha dimdik ayakta ve en önemlisi, şimdiye kadar yaratılan sosyalist toplumsal değerler ayakta duruyor ve hiç de kolay yıkılacağına benzemiyor.

Bütün bunlar, her bir sosyalist için, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin bitemeyeceğini, önümüzdeki dönemde savaşımın proleterya lehine şiddetlen-

ceğini gösteriyor.

Bütün bu gerçekler dururken girişilen müdahalenin başarısız olması (komünist güçleri arkasına almayı iyi örgütlenmediğini gösteriyor. Bir diğer önemli eksiklik de komitenin kendi içindeki eksikliği olmuştur), bütün sosyalistleri derin bir üzüntüye boğmuştur. Ama yine bütün sosyalistlerin umutlarının daha da diri kalmasını sağlamıştır. Tabii sosyalizme olan inançlarını Diyalektik Tarihsel Maddeci görüşten ve Marksizm-Leninizm den alanlar için geçerlidir bu.

Sosyalist Sistemin zayıflaması, Sovyetler Birliği'nin fiilen, geri durması dahi, emperyalist sistemin ve ABD'nin ne denli palazlandığını, bütün dünya halklarını hiçe saydığı, tek başına ABD'nin dünya hükümrancılığını yaptığını gözler önüne serdi. Bu, Sosyalist Sistemin ve Sovyetler Birliği'nin emperyalizmin karşısında ne denli bir güç olduğunu gösteriyor.

Kendilerine sosyalist hatta Marksist diyen bazı çevrelerin bu gelişme karşısındaki tavrı, on-

ların Marksizm-Leninizm'den ne denli uzaklaştıklarını Diyalektik Materyalizmi ne denli unuttuklarını gösteriyor. Ama yararlı da oluyor. Safları netleştiriyor:

Haydar Kutlu: "Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeyi... bir askeri darbe olarak görüyorum. Bu darbe çünkü sosyalizmin savunulabilir yanlarını da ortadan kaldırmış oldu. Gelişmeler dünya barışına yumuşama açısından da zarar verici, şimdi dünyada militarizm eğilimleri kıpırdatabilir." Kutlu emperyalizmin sözcülüğünü yapıyor.

Ertuğrul Kürkçü: "Darbenin asıl nedeni generallerin ve tek parti bürokratlarının, iktidar temellerinin nispeten özerk örgütlenmelerle sarsıntıya uğramasıdır." Emperyalistleri bu denli tedirgin eden neydi diye sormak gerekiyor. Ayrıca müdahaleyi yapanlar da sosyalizmin, sovyetlerin değerlerine sahip çıkıyordu.

Murat Belge: "Sovyetler Birliği'nde yaşananlar çok kötü. Kutuplaşmaların ortadan kalktığı bir dünyada böyle bir olay dünya için de Sovyetler için de geri

adımdır. Sovyetler Birliği geniş bir savaş alanına dönebilir." Belge, kutupları kaldırıyor. Kutupsuz, sınıfsız bir dünya kurmuş kendine, savaşla bozulmasından korkuyor.

Emek Dergisi: "... darbeyi desteklemiyor, sosyalizm yazgısının, içinde bulunduğu krizi aşmasının bu tür bir darbeye bağlı olduğuna kesinlikle inanmıyoruz. Çünkü:

1. Bu darbe sınıf desteğine sahip değildir...

2. Darbe, S. Birliği'ndeki kapitalist restorasyon sürecine ve kapitalist yolculara karşı açıkça ilan edilmiş, yönlendirilmiş yaygınlaştırıp şiddetlendirilmiş, kitleleri seferber etmeğe başlamış ve iktidarı almak için uygun güç ilişkileri ve konjüktür kollayan bir muhalefet platformunun sonucu ve ürünü değildir..

3. Darbecilerin tümü şimdiye dek iktidarda sorumluluk taşımışlardır ve açık bir muhalif programla kitlelerin karşısına çıkmamışlardır.

4. Sosyalizm korumak ve kapitalist restorasyon sürecini durdurmak gibi S.Birliği için birincil

derecede bir amaçla yola çıkmamışlardır."

Emek'in benzeri saptamalarını daha sıralamağa gerek yoktur. Herşeyden önce müdahaleyi düzenleyen soyuz gurubu vardır. Bu gurup bir yıla yaklaşan bir süredir kapitalist yolculara karşı savaşım veriyor. "Molodaya Gravdiya, Genç Muhafız, Naş Savremerik, Bizim Çağdaşımız, Literiternaya Rosiya, Edebi Rusya" adı yayın organlarıyla kapitalist yolculara karşı, Sosyalizm ve Sovyet değerlerini savunuyor, Gorbaçov'u emperyalizm karşısında zayıf düştüğü için eleştiriyor, kapitalist yolcu teslimiyetçileri hain ilan ediyordu.

Sosyalist insanları asıl şaşırtan ve/veya karşı çıktıkları: Sovyet yönetiminde komünistlerin bulunması değil, Yeltsin gibi şarlatanların Komünist Partiden çıkabilmeleri ve Sovyet yönetiminde bulunmasıdır. "Emek" Leninist yoldan çıkınca, nereye gideceğini şaşırmış görünüyor.

Yalçın Küçük, müdahaleye sahip çıktı.

".... Moskovada tanklar, Sovyet halkının kapitalizm batağın-

da boğulmasını önlemek için hareket etmektedir. Moskova'da tanklar, Sovyet halkının, Amerikan boyunduruğu karşısında, onurunu korumak için harekete geçmiştir.

Moskova'da, Gorbaçov Dejenerasyonuna "dur" demek için başlatılan müdahaleyi, dünyada rüzgarın yeniden soldan esmesi için önemli bir adım olarak görüyorum.

Moskova müdahalesini umutla ve sevinçle karşıyorum" Ama, yazık ki Küçük, Maocu Perinçek'e konuk oldu ve konuk olmakla Perinçek'in "Sovyetler Birliği Sosyalist mi? TARTIŞMA BİTTİ" manşetine de malzeme oldu. 2000'e Doğru'da Hikmet Çiçek'in sorularını yönelttiği: Perinçek, Küçük ve Aren arasında geçen oturumda: hiç bir nesnelligi ve gerçekliği kalmamış Maocu görüşler öne çıkarılmak istenmesine rağmen: Küçük, buna gerekli çıkışı yapamıyor. Küçük'ün böylesi bir oturumda bulunmasını neye yormalı...

Uygar TAŞKIN

ABONE OL

ABONE YAP

DEVİRİMCİ
emek

TUTSAKLIK YASASI:ANTI TERÖR

Acze düşmüş burjuvazi, anayasanın 141 ve 142. maddelerini kaldırarak sistemi demokratikleştirdiğini, Türkiye'nin ikibinli yıllara insan haklarının önündeki tüm engelleri kaldırmış, çağdaş bir ülke olarak girdiğini topluma yutturamadı. Anti-terör yasasının çirkefliliğini "sağır sultan bile duydu." Burjuvazi, getirdiği bu yasayla Kürdistan'daki mücadeleden ne kadar çok tedirginlik duyduğunu, bundan da önemlisi bu mücadeleye destek veren Türk devrimcilerini caydıramadığı sürece Kürt ve Türk halkının mücadele birliğinin sistemi yerle bir edeceğini somut olarak göstermiş oldu. Anti-terör yasasının bölücülükle ilgili maddeleri, Kürt komünistleri ve yurtseverlerine karşı acımasızca uygulandığı kadar Türk komünistlerine

karşı da uygulanıyor ve iki halk birbirinden koparılacak isteniyor. Bu konuda burjuvazi yasal dergilerde çıkan yazılara bile tahammülsüz. İçerisinde Kürdistan sözcüğü geçen her dergiye günübürlük toplama kararı geliyor, dergilerin yazı işleri müdürleri hakkında bölücülük propagandası yaptıkları gerekçesiyle davalar açılıyor. Bilim adamı kişiliği dünyaca kabul görmüş İsmail Beşikçi, yazdığı "Örtadoğu'da Devlet Terörü" adlı kitabında ülkenin bütünlüğünü bölecek unsurlar bulunduğu gerekçesiyle Anti-terör yasasının 8/1 maddesi gereğince 5 yıl hapis ve 100 milyon TL para cezasına çarptırılıyor, tutuklanarak cezaevine götürülüyor. Anti-terör yasasının bu maddesi ki, Devrimci Emek dergisi'nin bir okuyucusunun, bu derginin

özel sayısını dağıttığı ve bu özel sayıda "devletin ve milletin bölünmez bütünlüğünü tahlikeye sokacak bölücü propaganda yapıldığı" gerekçesiyle 2.5 yıl hapis ve 50 milyon TL para cezasına çarptırılmasına neden oluyor. Üzerinde yazılı miktar karşılığı satılan bir özel sayıyı dağıtan bir insan böylesine ağır bir cezaya çarptırılabilir. Dünya da eşine az rastlanılabilecek bu türden olaylara tanık olunca insanın "Türkiye'de faşizm çözüldü" diyenlere gülesi geliyor. Bir gün bu sistemin efendilerine bütün yaptıklarının bedelini ödetti-receğiz; çünkü kısa çöp uzundan hakkını alacak, her çıkışın bir inişi...

**Bir Devrimci
Emek Okuru**

ABONE KOŞULLARI

Yurtiçi : 1 Yıllık 50.000.TL.
6 Aylık 25.000.TL.

Yurtdışı : 1 Yıllık 120 DM
6 Aylık 60 DM

Abone bedelini aşağıda yazılı banka hesap numarasına yatırdıktan sonra makbuzu ile birlikte bize postalayınız. Aboneliğiniz hemen başlayacaktır.

Banka Hesap No :
İşbankası Aksaray Şubesi / İST.
Yılmaz Ekşi 963695 Hesap

Madenciler, terör estirmeye devam ediyor, hükümet istifa etti

Bükreş'te dehşet

BAŞKENT Bükreş'te bazı madencilerin terör eylemleri devam ediyor. Madenciler, hükümetin istifa etmesini talep ediyor. Madenciler, hükümetin istifa etmesini talep ediyor. Madenciler, hükümetin istifa etmesini talep ediyor.

Komünistler yönetimi ele aldı

Beş bin kadar maden işçisi, güvenlik hatlarını yardı ve Cumhurbaşkanlığı Sarayı'na tam bir kuşatma altına aldı. Madencilere oluşan 25 kişilik bir heyet Cumhurbaşkanlığı ile görüştü. Temas hakkında bir açıklama yapılmadı.

Başkent Bükreş'te resmi binalara saldırıan maden işçilerinin eylemleri sürüyor. Başkan Petre Roman, tüm yetkilerini Devlet Başkanı Ion Iliescu'ya devrederek, bakanlarıyla istifa etti. Ulusal birlik hükümeti kurgulacak.

Bükreş gergin... Binlerce kişi yürüdü... Madenciler Başkanlık Sarayı'na dayandı

Madenciler hükümet düşürdü

KOMANYA
27 Ocak 1992

TACİKİSTAN

Parlamento, başkanı devirdi

Muhafazakâr parlamento, KP'yi yasaklama kararı alan Devlet Başkanı Aslonov'u görevden alarak olağanüstü durum ilan etti.

Dış Haberler Servisi — Sovyetler Birliği'nin Orta Asya cumhuriyetlerinden Tacikistan'da parlamento, Komünist Parti'yi yasaklama kararı alan Devlet Başkanı Kadreddin Aslonov'u görevden aldı ve olağanüstü durum ilan etti. Muhafazakâr parlamento...

'ZAFER' SEVİNCİ — Başkan Petre Roman'ın istifa etmesini sağlayan madenciler, hükümete karşı kazandıkları 'zaferi', başkanın sokaklarında sopalarnı sallayarak ve sloganlar atarak kutladılar. (Fotoğraf: REUTERS)

Portekizli komünistler için değişen bir şey yok

Enişin GIRAY

GLASNOST ruşları, Avrupa Kıtalarının en batı ucunda yer alan Portekizli bir ekolün temsilçisi. Ekimde yapılacak genel seçimlere hazırlanan Avrupa Toplumuna üyesi Portekiz'de, sosyal partiye içinde on yılleri olan komünistlerin Dünyanın belki de en nüfuslu lideri. **Avaro** Dünya'nın yendiği Portekizli komünistler, artık Rusya'da bile duyulmayan sloganları kullanıyor. **Avro** Portekizli komünistlerin sloganları. **Avro** Portekizli komünistlerin sloganları. **Avro** Portekizli komünistlerin sloganları.

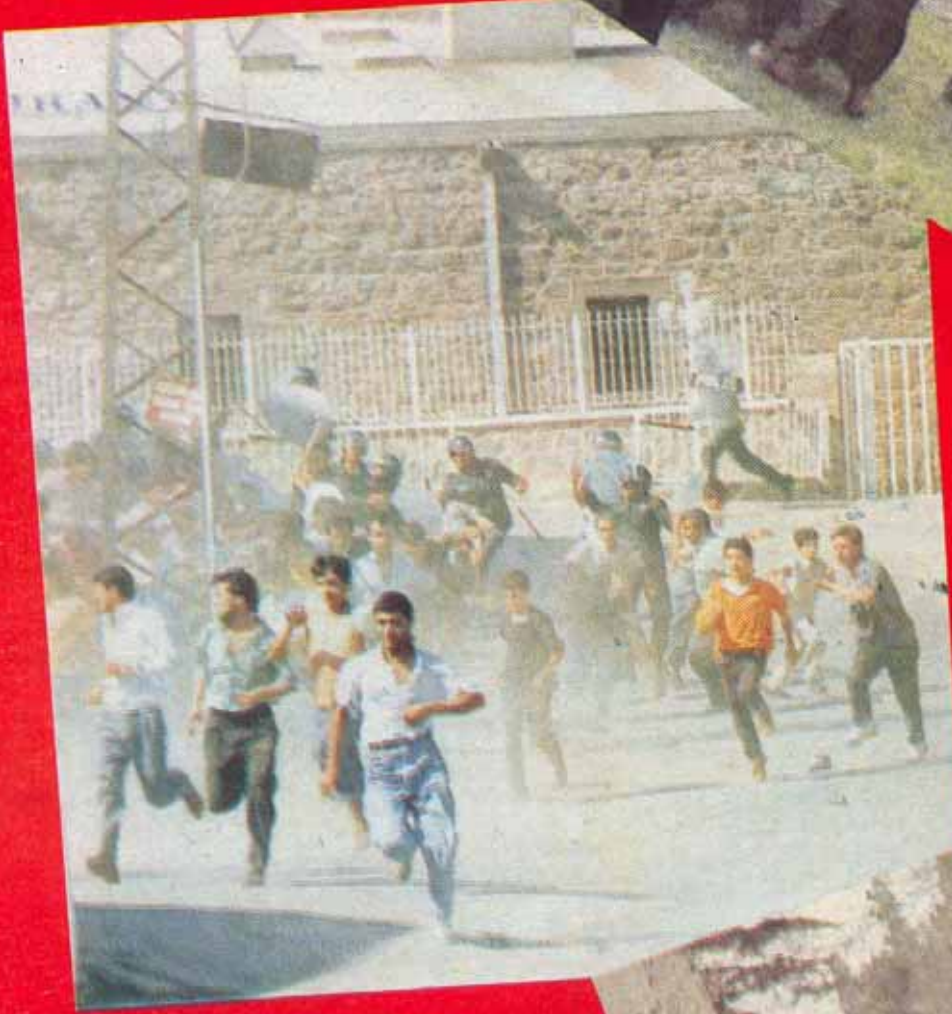
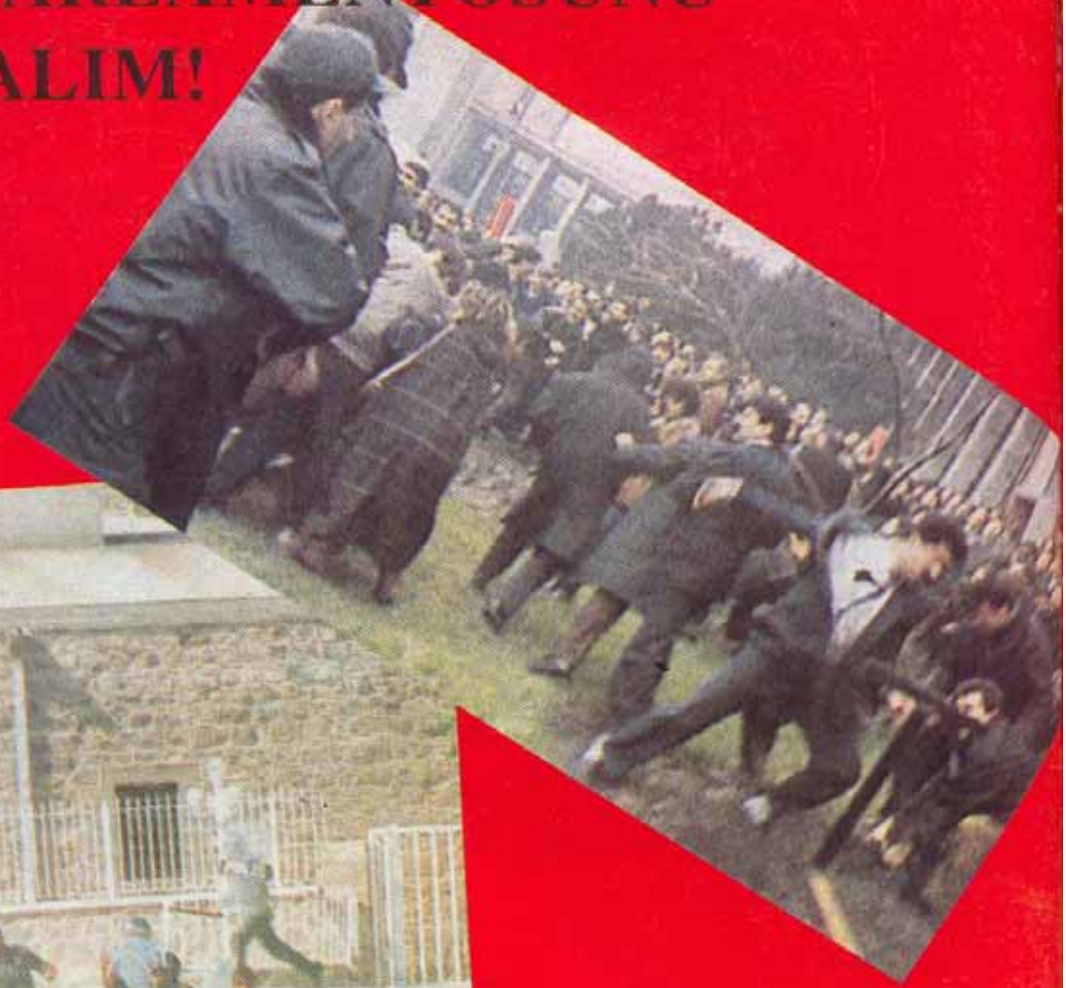
Madenciler hükümet devirdi

Tacikistan karmakarışık

EDİNGER Tacikistan'da maden işçileri, hükümeti devirdi. Madenciler, hükümeti devirdi. Madenciler, hükümeti devirdi. Madenciler, hükümeti devirdi.

**BURJUVA PARLAMENTOSUNU
OYLAMAYALIM!**

**SEÇİM
DEĞİL
DEVİRİM...**